

310719

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 12-వ తేది బుధవారము
హరి శోభా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, భాద్రపదమాస శుద్ధ ద్వితీయ ౨.

No. 138

సంచిక ౧౩౮

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండ్లకు

ఘనమయిన మందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోగ్రాసిద్ధివిజయింపబడినది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశక్తికూడినదిగా మాయమందుగాను, సకలుమందులవలన మోలముగలుగును. కంచభావచీకటి చూచిగొనిన మోలముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతయు వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

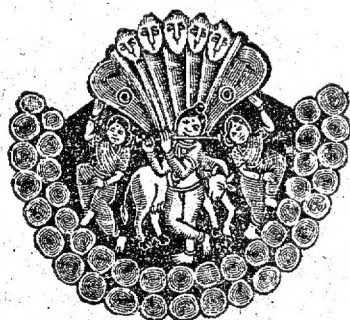
సాక్షి నాల్గవ భాగము

తయారైనది! వెల 1-12-0 త్వరపడుడు!!

పానుగంటి రాజారావు,

పితాపురం (గోదావరిజిల్లా)

నమ్మకము, న్యాయము, యథార్థముగల దుకొణమునందే

మీరు లావాదేవి చేయుటకు ఎప్పుడును ప్రయత్నింపుడు.

చిన్న బిడ్డలు, బాలికలు, స్త్రీలు, మున్నగువారికి కావలసిన ఉచ్చిబిళ్ళలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు మొదలగునవి అమ్మకమున సిద్ధముగా నున్నవి. సవరము బుగారు, సీమవెండికి పూచీ నిచ్చెదము.

ఒక సవరము ఎత్తుది వెండిరేకు, లక్క, మజారి చేరి ధర. రు 26

1 1/2 సవరము " " 36

2 సవరము " " 44

(1) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

55

Ready For Sale.

THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON.

A Comprehensive Directory of the various Business men, Exporters and Importers,

Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the

principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon

Prize per Copy Rs 10 Postage extra.

Best Medium for Advertisements:

Apply to :

Business Directory Co.,

15 Angappa Naick Street MADRAS.

Liberal Commission

Wanted Agents everywhere.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

8-9-23 కలెవారము మొదలు 14-9-23 వరకు జరిగి ఒక వారము పాటు కోరిక వైశి వాత్సవ్య ప్రకృత బహు ను. కనివారము, అదివారము కి కర్కశములు యుండును.

6-15 సాయంత్రము. 9-30 రాత్రి

కోహినూరు యొక్క అమృతమైన ఘనమైన కథలలో మానవ్యమందలిది.

శ్రీ బాలకృష్ణ

953

కోహినూరు ఫిల్మ్ కంపెనీవారు శ్రీకృష్ణ భగవానుని అమృతశీలను మాత్రమే ముందుగా చూపుచు తియ్యబడినది.

బాలభారతి సినిమా,

శ్రీమయిలవరంహోలు, బెజవాడ.

మహాభాగవత ప్రదర్శనం.

1. శ్రీకృష్ణజననం

9వ తేది మొ॥ 16వ సెప్టెంబరు వరకు.

లీలలు

2. కాళింగమద్దనం

17వ తేది మొదలు 24వ తేది వరకు

3. శ్రీకృష్ణలీల

25వ సెప్టెంబరు మొ॥ 2వ అక్టోబరు వరకు.

4. గోవర్ధనగిరి

3వ అక్టోబరు మొదలు 10వ తేది వరకు.

5. కంసవధ

11వ తేది మొదలు 18వ తేది వరకు.

941

ఎ. జి. మొదటిమాను సోదరులు

తెలిగ్రాఫ్ ఆడియో: "ఎండ్ స్టేషన్" పెడనపురం

విశాఖపట్టణము జిల్లా జాతీయోపసంఘము

1923 సం॥ ఆగస్టు నెల జమాఖర్చు నివేదికము

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include various expenses like salaries, allowances, and other administrative costs.

కవికొండల వేంకటేశ్వరస్వామియణమూర్తి,

కార్యదర్శి.

పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా జాతీయోపసంఘముయొక్క

ఆగస్టు నెలసరి లెక్క

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the West Krishna District.

ఖర్చుపట్టు

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the West Krishna District.

ఖర్చు పరిశ్రా 608-6-11

మ.రా. - చింతామణియ్య రు 7-14-0 గాక, శ్రీ ధన్వాద రామచంద్రరావుగారిపేర బ్యాంకులో రు 562-5-6 నిల్వ ఉన్నది.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి,

వ్యవస్థాపక, బెజవాడ.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘముయొక్క జూలై నెల తొలకాకు జమాఖర్చు తెలియగల ఆవరా

జ మ వి వ ర ము లు

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the Andhra Pradesh District.

ఖర్చు వివరములు

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the Andhra Pradesh District.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the Andhra Pradesh District.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the Andhra Pradesh District.

మొత్తము 68,557-15-0

అయ్యదేవర కాశీశర్మరావు, కార్యదర్శి.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ భాదిష్టాదు

1923 సం॥ ఫిబ్రవరి 2 వ తేది మొదలు

ఆగస్టు 31 తేదివరకు జమాఖర్చులెక్క

జ మ

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the Guntur District.

మొత్తము 9838-14-6

ఖర్చు

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include salaries, allowances, and other administrative costs for the Guntur District.

మొత్తము 9838-14-6

మద్దిరాధాకృష్ణయ్య, కార్యదర్శి.

శారద సచిత్ర మాసపత్రిక

2 వ సంపుటము. 1 వ సంచిక తయారగుచున్నది.

విశేషము లేమి?

“జీవన్మతి” అను మాసపత్రికను జాతీయ (సామ్రాజ్య ముగ) ప్రకటింపబడును, ముప్పది మాసములకు చిత్రకలములు ప్రకటింపబడును.

పత్రిక లో

130 పుటలు, రెండు త్రివర్ణచిత్రకలములు, 50 మొదలు 60 కలకు సాధారణ చిత్రకలములు నుండును.

సం॥ చందా రు 7-8-0 అర్ధ సం॥ చందా రు 4-0-0 చందాదారు లభింపజేయుకొని దియ “శారద” సర్వోత్తమ భంగి విచిత్రకలు ప్రకటింపబడును. భాషాభిమానులారా! త్వర పడి చందాదారులగుండు.

మానేజరు, “శారద”, మచిలీపట్నము

రాజమహేంద్రవరము
తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

ఆ దా య వ్య య ప ట్టీ
ది 8-5-1923 బ.గా.య.కు 31-7-23 ఆఖరువరకు
ఆ దా య ము

	రూ.	అ.	పై.
7-5-23 తేదీ ఆఖర్కు చిరా నిల్వ	4144	11	0
తిలక్ స్వరాజ్యనిధి (ప్రత్యేకనిధి)	34	0	0
తిలక్ స్వరాజ్యనిధి	28	14	6
నిమ్మ బాతుద్ధరణసంఘము	100	0	0
గాంధీ పరిశ్రమాలయము వారికిని వాటి కనూలు	822	5	6
తెలికపల్లె కందాళం వరాహస్వామిగారిబట్టల	85	11	9
అమ్మకము బా.	7	8	0
బట్టముల అమ్మకము బా.			
ద్వారా శివరామకృష్ణయ్య గారు అమ్మకము			
నిమ్మ బాతుద్ధరణ అమ్మకముగల బట్టల	0	12	0
బా. శివరామకృష్ణయ్య గారు			
రాజమహేంద్రవరం తా. కాం. సంఘము	449	0	8
కోకాభివృద్ధి గారిబట్ట			
వరాహ వేంకట రామరావుగారిబట్ట బట్టలు	10	0	0
పుచ్చకొన్న బా.			
కాలకొండేటి సురమూర్తిగారిబట్ట బట్టలు	15	0	0
పుచ్చకొన్న బా.			
కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల చందా	8	0	0
	5155	15	0

వ్యయము

పండి పీఠస్థానావర్తన ఉండినది	100	0	0
రాజమండ్రి కో ఆవరణప్రతిష్ఠానిధి నిల్వ ఉండినది	300	0	0
తిలక్ స్వరాజ్యనిధి (ఇతరు) ది 18-1-23, 18-2-23 18-3-23 తేదీలను గాంధీ మహాత్ముని శతదిన సందర్భమున బీదలకు పంచ మాలకు శివాగడము ఇతర గ్రామములలోను సగము ఖరీదులకు ఉచితముగాను యిచ్చిన బా. గాంధీ పరిశ్రమాలయము వారికిని వాటి బట్టల ఖరీదు	188	8	6
తిలక్ స్వరాజ్యనిధి (ప్రత్యేకనిధి) నిమ్మ బాతుద్ధరణసంఘమువారికి యిచ్చినది	17	8	8
అంధరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి కందనంచీ రామసింగి.	165	8	0
విద్యాభివృద్ధి	108	4	8
రా. తా. కాం. సంఘము కోకాభివృద్ధి బా. గురుమూర్తిగారికి, మా. శ్రీనివాసరావు ది 15-6-23 తేదీన నాగపురము వెళ్లినపుడు బహుమించిన నిల్వ సొమ్ము	99	15	9
తేజవల్ల వెంకటేశ్వరాచారికి 1922-23-వ సంవత్సరము యిచ్చినది	77	6	0
ప్రచారము	105	0	0
కాంగ్రెసు కార్యాలయము తేలిక	50	0	0
కాంగ్రెసు కార్యాలయము నాభిరతు	18	0	0
కంది	1	12	0
తపాలా	8	7	6
రాజమండ్రి పట్టణకాంగ్రెసు సంఘమువారికి నోటీసులు వకయిరాల ని. యిచ్చిన బా.	4	0	0
డిబ్బా వారికి 22-6-23 తేదీన నోటీసులు ని. యిచ్చిన (పెంట్) గు. పేపరు డిస్కం 4	15	0	0
గోదావరిజిల్లా ఉపసభ్యుల వారు ఇచ్చినవి			
నాదయ:— కిల్లంబుయ్య	28	15	8
కాగితములు	7	13	8
అయ్య	17	4	0
తీపములు	14	8	0
వాడ్యములు	12	10	0
	81	2	6
నాయకుల ఆహ్వానము ని. ఖర్చు పెట్టిన బా. అనామకుగా ఉండిన బా.	14	5	6
రా. తా. కాం. సంఘకార్యదర్శి ద్రో. శివరామకృష్ణరావు గారివద్ద నిల్వ	8	5	9
	5155	15	0

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల
కార్యదర్శి

కలగూర గంప

ప్రీతి గడ్డము

చాలా కోకాభివృద్ధి ముఖ్యముగానున్న ఒక ప్రీతి గడ్డము పెరుగుచుండుట కనబడినది. ఇది పెరుగుచున్న కొల ది, ఆ మెరుగు కొప్పు కలగిపోవుచుండెను; పరిణామానుసా రించి పోషణ మార్చుకొనెను. అందుతో పాటు ఇతర ప్రీతి చిన్నములుకూడా వారిపోవుచుండెను. ఇందుకు కారణము ఒక క్రమమని చెప్పుట కనబడినది. ఆ క్రమము మూలమిందేను మీరు గానుండే అడ్డ రీతి మిందేను అయినదని నిశ్చయించిరి. కాని అది మరేవిధమున వాధించనందున క్రమవిడిచి వేయలేదు. మరొకప్పుడు ఆ మెరుగు ఎండితప్పు అనే అంగ ములో క్రమముకాగా దానిని శ్రీనివాసులు క్రమవిడిచి వేసిరి; ఆ సమయమున అడ్డ రీతి మిందేనుకొని రణమును తీసి వేసిరి. గడ్డము పోయినది; కొప్పు పెరిగినది. ప్రీతి అయినది. ఇట్టి వివరములకు కరీరములోనున్న కొన్ని అంశ రాష్ట్రములలో గిలించు జరిగే వ్యక్తియనుటలను సందర్భించు చున్నది. పరిణామ నిరసరచుచున్నది. రాక్షసువలన గడ్డము గల ప్రీతి, పిచ్చిబట్టబాట్లు - ఈ మొదలైనవన్నియు ఇట్టివే. ఒక అవ్యక్తమృగము

కొన్ని నెలలక్రిందట మధ్య ఆసియాలో గాల్చి ఎడా లో ఒకచోట ఒక అద్భుతమృగముయొక్క ఆస్తిపంజరము కనబడినది. దొరికిన స్థలమునాటి అప్పుడు 80 లక్షల సవరత్న రహితమైనది. దీనిని చూచి యెవరినైనా ఊహిస్తున్నారు. దానికేరకాకృతి కలదియని, దాని పొడవులు కాళ్లు ఏనుగు కంటే, దానిముఖము అగ్రేకాడములాగా ఉన్నట్లుగానున్నట్లు అనుకుంటున్నారని. దాని కంటికి ఇప్పటి ఏనుగుకు నాలు గింతలు ఖచ్చితముగా ఉంటాయి, ఉండవు. ఇప్పటికి కలిసి నంతవరకు భూచరమృగాలలో దీనికంటే పెద్దది ఉన్నట్లు తెలియదు; దీనితో పోల్చుటకు తిమింగిలము సరిపోవునేమో. భూమి నుండి 12 అడుగులు ఎత్తు గలిగి అనగా పెద్ద ఏనుగుకు కంటే 2 అడుగులు మాత్రమే అయినప్పటికీ, పొడవులో 25 అడుగులు ఉండుటచేత అనగా ఏనుగుకంటే మూడింతలు ఉండుటచేత, దీనికి ఈ అధికతము చెప్పవలసివచ్చినది. దీనికళ్లు సముద్రమునందు రాక్షసివేష సామర్థ్యము ఉండుటచేత, దీని పొడవును సులభముగా ఊహించుకలదు; ఎట్టి ఊహాతి మితువునైనా నులభముగా కొలిచేవలెగలదు. పశ్యులట్టి మాం సాహారించి ఉన్నందున, ఇది ముఖ్యముగా కాకాహారయోగి కాక ప్రజ్ఞా భావిస్తున్నారు. దీనికి కోకాభివృద్ధి ఒకటన్న ఆచారము కావలసివచ్చును. అందుచేత దొరికినదానినంతా ముంగి సృష్టానువులందరినీ పంపిస్తామని. ఇది బెలుచిస్తామని నుండి ప్రతియొకరు సందర్భాత్మంబు. దీనిపాదముల చక్క డు విని ప్రాణిలోకమంతా ఖచ్చితముగా తెలిసికొని. అట్టి దివ్యము లేకుండుట (శ్రీశ్రీ) దా!

ఒకద్వీపము పురుషద్రుములో మునిగిపోయినది. చరిత్రకేసునకు 2100 మైళ్ళ పశ్చిమమునకున్న ద్వీప మని ఒకటి ఉండెను. దాని విస్తీర్ణము 1500 మైళ్ళ దూర మునాటి ఎట్టి భూప్రదేశము లేకుండెను. ఆద్వీపముపై పెద్ద పెద్ద రాతివిగ్రహములు నూతన 555 కనబడుచుండెను. వాటి లో పెద్దది 70 అడుగుల ఎత్తు. 250 టన్నుల బరువుకలదిగా వుండెను; చిన్నది 18 అడుగుల ఎత్తు. ఈ విగ్రహములన్నీ ఊర్ధ్వకాయము కలవే కాని నిండు విగ్రహములుకావు. ఇందులకు ఊహా ఏనుగు వీటి అధికాయములు భూమిలో నునిగిపోయి యుండునని, వీటిని ఎవరుచేసినారు? అనివారు ఇప్పుడేమి నారు? వారి తనిముట్లు ఏమైనవి? ఈపర్వతలకు తగిన సమాధానము దొరకలేదు.

ఇట్లుండగా ఇప్పుడు ఆద్వీపమే కానరాకున్నది. ఆస్థల మున సముద్రతరములకు తప్ప మరేమీ కనబడలేదు. ఈద్వీప మునకు భూతలములో సబంధముల స్థితి ఏమిటయో, నేను తెలియక ద్వీపములకు పెద్ద ఎండ్రకాండలవేకు పోయిన వారు ఈ వృత్తాంతమునే చెప్పుచున్నారు. తెలియక ద్వీపము కనబడుట తక్కువగా ఉండెను. మునిగిపోయి యుండెను. అక్కడనుండి వేటికాటి ఒక మైలు కానరాలేదు. అన్నిచచ్చి నదియందెను. ద్వీపమునాటి వీటికేరకములలో కప్పబడియుండె ను. తీరమునాటి నచ్చివేయిలో నుండియుండెను. ఎండ్రకా యులు మూడుమైలులవరకు. క్రమగత తీరములవద్దను గోతుల లోని నీరు నేడిగావుండెను. భూతలము రాతికి బదులుగా ఇసుక కనబడుచుండెను. ఇట్లే దగ్గరగానున్న నేను ఏమిటయో ద్వీపముకూ కూడా కనబడినది.

దీనిబట్టి ఊహించగలిగినది ఒకటే కలదు. భూతలమందు క్రమమైన కడలిక ఫల్యయందలకు. అందుచేత వివచాయు. పురుషముద్రమునాటి తిమింగిలమునకు. శత్రులచావుకు ఆ వివచాయువు కాకలదు. ఆ కడలికచేత నీరు మరియొండును. చేపలన్ని చచ్చిపోవుట, పారిపోవుట సందర్భించినది. ద్వీపములు క్రమగత.

తెలియక ద్వీపములలో కలసిపోయిన మార్పు కంటే మార్పు తక్కువద్వీపమునాటి చాలా కాలముక్రిందట జరిగి యుండును. అప్పుడువుండెన ప్రాణులన్నీ ఆ కారణమున నాశనము నొందియుండును. మిగిలిన ప్రజలు పారిపోయియుండును. పా. జి.

విదేశములందలి భారతీయులు

విదేశములందలి భారతీయులగుర్తి విచారించినకొలది, వారి శ్రేయము కొర కిట్టిసమయమున నొక సంఘము కేర్పరచుటావశ్యకమని దెలియుచున్నది. నూతన సంఘముకంటే ప్రత్యేకముగా స్థాపించుటను, ఇదివరకున్న సంఘము దేనినైన పునరుద్ధరణజేసి యీ కార్యమునకు పురికొల్పకలెను.

విదేశీయులందలి భారతీయుల కొరకు నూతనసంఘ నేర్పాటు చేయుట కంటే, బొంబాయిలో 'ఇండియా సిటీజన్షిప్ అసోసియేషను' అను సంఘము మూలముననే కార్యములొనరించిన బొంబాయిని ప్రత్యేకమునండి విశేషముగొందరు నాకు తెలియజేసిరి. అట్లుచేయుట బాగు గనేయుండును గాని, బొంబాయిలో నున్న సంఘాధికారు లీ కార్యము పెరవేర్చుట కిష్టమునుగో లేదో తెలియదు. ఇట్టి యెడరకార్యమున పనిజేయుట కిష్టపడినవారి నందరి నా సంఘమున చేరుటకు విలుకలగజేసి సభ్యుద్దేశముల నెత్తున జేసిన చాలకార్యము నెవ్వగలరు. ఆసంఘ మిందెటు పును కొనునో లేదో కొలదికాలములోనే తెలియగలదు వారుకాకున్న యితరు లెవరైన యీ కార్యమును కొనసాగించ వలెను. నాయకులకు కొందరికి నమృతము, దూరద్వీపి లేకుండి నంతమాత్రము విదేశీయులందలి భారతీయుల కొరకు మనము జేయు కార్యమునకు భంగము లొగగూడదు.

కన్యా వివాహములను గలిగిన గాయముచేనొచ్చి మరణము కలు చాలమంది విదేశీయులందలి భారతీయులను గూర్చిన నమ స్కలము ఆతిథిక్రమముగా చర్చజేయుదురు. కాని యీ యుత్సాహ మతివేగముగా నశించి ప్రస్తుతయాంధ్రేశన కగిపోవును. అప్పుడు యె కమంది నాయకులు రాము పరికిన పలుకుల ననుసరించికొ డెరుగలరు.

గడచిన తొమ్మిది వత్సరములనుండి విదేశములందున్న భారతీయుల మేలును పూర్తి మునేసంఘములు, సంఘ ఉద్దేశ వింది మరల కొలదికాలములోనే నశించివి. కాని నిజముగా కార్యము, యేసంఘములవల్లనుగాని యేభారతీయులవల్లగాని జరుగలేదు. ఇద్దరు అంగ్లేయులు శ్రీ మత పోతుగారు, శ్రీ ఆంధ్రాను గారివల్లను జరుగుచున్నది. వారాకార్యమును ప్రాణతుల్యముగా ప్రేమియుచే యితర సంఘములకంటే నెత్తున కార్యము జేయులిగిరి.

విదేశములందున్న మన సోదరులు మహాత్మా గాంధీగారి తరువాతి పోలకు గారి కే యితర భారతీయులందరికంటే నెత్తున కృతజ్ఞులుగానుండును.

ఆంధ్రానుగారి నివేదనమునందు వేలగా పొగడి కక్కర లేదు. వారు ఉదయము 6 గంటలు మొదలు రాత్రి 10 గంటల వరకీ కార్యమునందు యితరుల సహాయము లేక దీక్షా పని జేయుట నే నెరుంగుచును. పోలకు గారికి ఇంగ్లాండులో నీ కార్యమును కొనసాగించుటకు చాలినంత ధనము లేకుండెను. ఆంధ్రానుగారికి యిదే తగిన ధన సహాయము లేకుండెను. ఇంక ప్రాణులమైన కార్యమునందు మన మాతనికి కావలసిన సదుపాయములను జేతుకుండుట లజ్జా కరము. ఆతనివలె మరుమరణము, ఒక కలిగి కనిజేయ గలుగు వారు మనలో చాలకెక్కువగా నున్నారు. శ్రేష్ఠకార్యోన్మేషము నకు వ్యతిరేకముగా నభిప్రాయము చాల బ్రహ్మాండమైనది. కాస్త్రీ గారికి వలెనే ఆంధ్రాను గారికికూడా సాహస్యము చెడునేమో యని భయముచున్నది. మనము యేర్పాటుచేయు కార్యకమ మునందు పోలకుగారికి, ఆంధ్రానుగారికి వలయు సదుపాయము లన్ని కమమార్పిణులుగా చేపవలెను.

దేశములో నన్ని కుటుంబ నాయకులను కూడునట్టి గభ శేర్పరచవలెనని శోచించెను. అందు ఆంధ్రానుగారిని రప్పించి సలహాగ్రహణలేకు కలులు గాయములనుసహించుటగారి సలహా గ్రహణలేకు. ఆంధ్రానుగారి యూసభను సమావేశము గావించ వలెనని కొందరు నూచించిరి. కాని యందుల కత దివ్యకొనదని నేతలంచెదను అని అతని నీరుమునకు విరద్రము. ఆయన నాయకత్వము కపాం యే కార్యమునకు యెక్కువగా తోడ్పడును. సలహాజనుగా నభివృద్ధిచేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు దెలసి వది. విశ్వయముగా నభివృద్ధిచేయుట తగినవాడు. ప్రత్యేకములకు బోయినవారిగుర్తి శ్రద్ధహించు కొలదిమంది నాయకులలో నతడొకడు.

ఆసభ వేగముగా జరిగి, విదేశములందలి భారతీయుల కొక సంఘ నేర్పరచి, నియామకమును కార్యక్రమము ప్రకారము నిర్వహించుటకు పని జరిపించుగా.

బ్రాహ్మణ కోడూరు గోక్షేజాతీయ పాఠశాల నివేదికము

నేక వత్సరములనుండి గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణ కోడూరు గ్రామమునందు ప్రభుత్వసహాయమున బొందుబాటులో నుండెడి పాఠశాల ఒకటి ఉన్నది. దీనికి ముఖ్యము 4500 మూలధనమును, ఎకరము స్థలము (1 1/2 ఎ) స్థలమును, దాని 1000 కిడియర సామగ్రియును కలవు. ఇది నాగపురపు కాంగ్రెసునందు ప్రభుత్వపాఠశాలలు ఏర్పాటుచేయుటకు నిర్ణయించబడినది. అందుకు అనుగుణముగా నెట్టిపాఠశాలను జాతీయపాఠశాలగా మార్చవలెనని యుక్తావసరములను యుక్తముగా తీర్చుటకు, ఆ యుక్తమైన పరీక్షయందుకు అనుగుణముగా అప్పటిపాఠశాలను ఈ క్రింది మార్పులతో బాటికి జాతీయపాఠశాలగా మార్చుటకు నిర్ణయించినది.

(1) ఈ పాఠశాల మూలధనమునుండి యేమాత్రమును యెయ్యగలగూడదు. దానిమీద వడ్డీమాత్రమే యుపయోగించవలెను.

(11) పాఠశాల యావదాస్తి శ్రీయుక్త మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరాయణగారి స్వాధీనము. తేసికొని దానికిగాను వారెట్లైనా చర్యలు చేయవలెను.

(111) శ్రీయుక్త గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు తమ సంపత్తియందు పాఠశాల అభివృద్ధిలో తమిది కలపవలసి యిది, తద్వారా వారు తమ అనుబంధములను పాఠశాలకు వర్తించుటకు పాఠశాల ఆస్తియందు తమిది మాత్రమే లక్ష్మీనరాయణగారు అప్పగించవలెను.

శ్రీయుక్త గంగ పీఠరామకృష్ణగారు మాధవపెద్ది పెంకటపతి సయ్యగారు తమిది లెవారు తాము తమిది ఈ పాఠశాల ఆర్థిక పరిస్థితులను గమనించి స్వల్పవేతనమునకు వసలేముటకు నిర్ణయించి పాఠశాలను వదలలేదు. గ్రామమునందు మహాత్ముని ఆశ్రయములందు అభిమానమునుండి జాతీయపాఠశాలగా మార్చవలసియని బాహ్య సంఖ్య యేమాత్రమును గగలేదు. తండ్రిసంపత్తియందును గుంటూరు జిల్లానుండును యుక్తమునుబట్టి యాపాఠశాలయందు గూడ ప్రాధాన్యమును స్థాపించుటకు పాఠశాల హాస్థితివచ్చిందని చెప్పకపోయి. అందుచే గ్రామములను దీక్షించు అభిమానము తగ్గి ప్రభుత్వముచే ప్రయత్నముచేయు నొక పాఠశాలను శ్రీయుక్త పామలపాటి వెంకటకృష్ణయ్య చాచిగారి సహాయముచే స్థాపించిరి. కాని మాపాఠశాలయందు చాచిగారి పరిధిమైన క్రాంతియును వహించక మాతోకనిమెలసి యున్నందున మేము తియ్య కృతజ్ఞులము.

ఈ సంవత్సరమునందు మాపాఠశాలలో 184 మంది విద్యార్థులు కలర. 6 శత్రు యాపాఠశాలయలలో సరిగానే వసలేము మున్ను దని చెప్పకపోయి. ఆ గ్రామమునందు దప్పు కిడియర విషయములలో జాతీయపాఠశాల ను సులభముగా విద్యావిధానమును నడుపుచున్నాము. శ్రీయుక్త గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణగారు గ్రామము వచ్చి తాళి తేసి వాతశాలాభివృద్ధి సరిగానే యున్నదని అభిప్రాయపడుచున్నాను. కడియర వెల 30 రాయలకు మాత్రముగా బోర్డు ప్రెసిడెంటు గారును, మొదలైన, పాఠశాలను నిర్మించి అభివృద్ధిలో నున్నదని సంతోషించినారు.

కాని మాపాఠశాల ఆర్థిక పరిస్థితులందు మాత్రము చాలా దీక్షముగా నున్నది. ఈ మూడు సంవత్సరముల నుండియూ విద్యార్థులందఱు యేమాత్రము జీతము పుచ్చుకొనకుండు గనే విద్యను గరవుచున్నాము. తండ్రి సంపత్తియందుండి యాపాఠశాలకు పాఠశాల వేయటకు గా, యాపాఠశాలయందు చీములకు గాని రు 8070-0-0 ఖర్చుపట్టడెను. అందుకుగాను మూలధనముమీద వచ్చు వడ్డీ రు 915 అ. శ్రీయుక్త మాధవపెద్ది కలిశుగారిచ్చింది 60-0-0, కన్యకావిమేశ్వరి ప్లాట్లరి వారిచ్చింది 50-0-0, శ్రీమత సతీ సుబ్బయ్యగారిచ్చింది రు 250-0-0, కాంగ్రెసువారు సహాయార్థ మొచ్చింది రు 250-0-0 మొదలగు 1290-0-0 అ బాహ్య మిగిలినాము. నదియను శ్రీయుక్త పెద్ది పెంకటపతి సయ్య, మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరాయణ, రామినేని అప్పయ్యచాచిగారి, గారు నిర్మించియున్నారు.

గత సంవత్సరమునందు ఏడాదివారముగ కన్యకావిమేశ్వరి యితరుల సహాయముతో కొరకయే పాఠశాలను నడుపగలిగితిమి. ఈ సంవత్సరము పర్యంతం వరకు సహాయము లేనది పాఠశాల కార్యక్రమముల యధావిధిగ నిర్వహించుట దుర్లభమని గోచర మగుచున్నది. వెల 18 రు 125 అ. ఈ పా

థ్యాయల జీతములు చెల్లించవలెను. వానకొరకయే మాత్రమే అగ్నిధియ మొందుటచే ను సహాయము నిర్ణయించుట మొదటి బ్లాక్టి అత్యవసరముగా కనబడుచున్నది ఇదివరలో పాఠశాలయందు సాహితీకాని తప్ప పారిశ్రామికకాని యేమియును లేదు. దాని నొక దానిని స్థాపించుటకు ఏర్పాటుగా భవనముగా మనియేయున్నది. గ్రామమునందు ప్రభుత్వపాఠశాల యొక్క యొందుటచే దీనిని కి కా న ల నీ న స నా నా మె త్తక గా వ మ్మ ట మ క న బ డెదు. ఇదావసరములగు జాతీయవిద్యార్థిమారు లందఱును భవనములు తేసి, మావ తోడ్పడి పాఠశాలను వృద్ధి పనికి తీసికొనినారుల యొనని ప్రార్థించుచున్నాము. ఇదావసరములగు దాతల భిక్షాభవనము ఈ కిందివారిచే నె య్యగలవైన విద్యాలయమును మచెందింపగలమున్నాము.

నేటి వేంకటాచలపతిరావు ప్రధానోపాధ్యాయుడు, మద్ది వేంకటరంగయ్య, మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరాయణ, రామినేని అప్పయ్యచాచిగారి పాలకవర్గము

(కాతని బంధువుల వారసులు, బ్రాహ్మణకోడూరు.

ఏలము నోటీసు

శ్రీ శ్రీ తేజ్ రాజా వి. ముద్దుకృష్ణ యాచేంద్ర బహదూర్ వారి యజ్ఞేటు తాలూకు (1) బంగాలపల్లె (2) గొల్లగుంట (3) సురభివారి ఖండిగ (4) పూలరంగడిపల్లె (5) బసవయ్యగుంట (6) అగబర్జీసువారి ఖండిగ (7) పేటగుంట అనే గ్రామములు యీ నెల తే 15 ది శనివారము సాయంత్రము 3 గంటలకు వేంకటగిరి టవున్ పంస్థానం దివాన్ ఆఫీసులో బహిరంగ ఏలము ద్వారా విక్రయింపబడుచున్నది. పై గ్రామములకు నిబంధించిన అన్ని వివరములు ఫదరు యజ్ఞేటు శిరస్తాదార్ ఆఫీసులో తెలియవగును.

రాజమహాల, పేటకుగిరి టవున్, 7-9-28 } ఖా. విశ్వేశ్వరయ్య, శిరస్తాదార్, for శ్రీ రాజా ఆఫ్ వేంకటగిరి, శ్రీకుమారరాజా ఆఫ్ వేంకటగిరి, ఎక్స్ క్యూటర్.

గంధపరిచయము

ప్రేమనుండరి-గంధకర్తలు చి.రా.పూ. కామేశ్వరరావుగారు బి. ఏ. ప్రకాశములు వరస్వతి గంధమాలాధిపతులగు అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామిగారు. గంధములు లభించు స్థలము సరస్వతికుండలి రాజమహేంద్రవరము వెల 1-0-0.

ఇది యొక వరసమైన పాఠశాలము. సరస్వతిగంధమాలిక యందు ఇయ్యో పదేకోకందర పుష్పముగా ప్రకటించబడినది. ఈ సరస్వతిగంధమాల ప్రేమకు ప్రార్థించుచున్న ఆ ప్రభావమును మనస్థితులగు వర్తమాన కలిగించుటచేత పాఠశాలమును ప్రేమనుండరి పేరుచేసి మైసోరే! కనుక ఈ మండలి నందర గా పరిచయము చేయవలసివచ్చి యుండె దనుకొందుము.

ఈనవం సుశ్రుద్ధ వలారకయిత యగు-కృష్ణ మయ్యగో అతరచించిన లెన్ మిషరీయ్య అను గంధకర్తకు యజ్ఞలంబనముగా గాని క భారంగములను తమచిత్తులకు పాఠములు మున్న వ వియను అంధకేశ తేములుగా నుండునట్లు చూపుబడినది. ఏకమయ్యగో మానవుని ఆనందమునకు ప్రదర్శించుటలో నేమి ధివిధానము నిరంతరం కలుగు ప్రకటించుటలో నేమి అన్వితమునని పేర్కొనబడినాడు. అట్టిచూపుచూచి గంధమును ఆధారముగా గాని ప్రకృతి మీ యాభ్యాసములందును గంధకర్తలు గురుతయొక్క యజ్ఞమానలేఖనీ చతుర్వృత్తి చక్కగా వెల్లడి నేము ల్లివారు. గంధకర్తలు ఆగు కామేశ్వరరావుగారు గాని నట్లు- లోకమునందెక్కడను సాంఘికగుణాచారము రాజకీయ దౌర్జన్యము ఆర్థిక దౌర్జన్యము మతిద్రంశము మున్నగు విషయములను బాండునో అంధకరము! ప్రేమనుండరి బోలిక సాంఘిక వ్యవస్థాపనములకు నులలు ఎన్ని వెలుగుడిన కనబడినది అదియే మేమును నమ్ముచున్నాము.

ప్రేమనుండరి వలగందు పరమావేశకావ్యి యందలి ఆధారకీమంగము ప్రదర్శించబడింది. అప్పటి రాజకీయ దౌర్జన్యమును, సాంఘిక దురాచారములు చక్కని తెలియగు స్వత్వ రిపబలిషివి. మొగలు స్వభావుల అల్లాయుద్దీప్త చక్ర రియ్యో చండసాసనము - కడంబుని ఘోరాధిపత్యములకు కన్యకేశ - బాల్యమునందను యభ్యాసక క్రిష్ణకేశలో గడుపరలసి విచ్చిన ప్రేమనుండరియొక్క కరుణాతి కరుణములగు బాల్య దశల- పిమ్మట ఆంధ్ర తేజమును రుద్రంగమున నడిపియుటకు దుర్బిదీక్షముగావించి ప్రస్తుత మారుమిక్రమ లీలలు పాఠశాలకు చాల ఆనందము లొచ్చుచున్నది.

ప్రేమనుండరి శ్రీమదుశయ్య సమస్తకమై- చక్కని హాభావమును తదహమాపములకు సూర్యుని బోనినామృత మగుణములను గలిగి ఆంధ్రాద్వికాసుల కొక మాతృభాలకరమును కూర్చునియున్నదని స్థలంబడినది. గంధములు చురయు వాత సరస్వతిగంధమాలాధిపతులగు రాజమహేంద్రవరమునకు ప్రాసించి లభించగలవు.

Advertisement for Robinson's Patent Barley. It features an illustration of a barrel labeled 'ROBINSON'S PATENT BARLEY'. The text in Telugu describes the benefits of the product, mentioning it is a 'Bridal and Wedding' item. It includes the name 'Robinson's PATENT BARLEY' in large letters, and mentions 'Keen, Robinson & Co., Ltd., London' and 'J. & J. Colman Ltd., Norwich & London' as manufacturers. It also mentions 'No 3' and 'England'.

సురజ్ మల్ లక్ష్మణ్ అందు కో

113 ఆదినుప్రనాయకవీధి, మద్రాసు.

కార్యదర్శి.

కాన లలితశశిల మూలానుకరణమే ప్రధానాంశమునను, లలితశశిల మూలానుకరణప్రతిష్ఠాప్తము కాని శ్రీ చక్రపూరాధుగారి వాదన ప్రకారము కేవలము స్వరూపము మార్చుకొన్న స్వప్నము కావనియును నావాదము.

జిల్లాలో నర్మదులు తన కరవు అధికముగా నుండుట
జేతను వీరులులు ఖద్దరు ఉన్నట్టిమీదకి జీతమున కాధార
పడినందునచేత, యాజిల్లాలో ఖద్దరు నమితముగా
ఖరీదు చేయవచ్చు గుబరారు ప్రాంతములవారు ఉన్నట్టి
దారులకు తనవంటిను లేకుండనే కొనుగోలు నావునచేతను
ప్రస్తుతము రురులన్న ఖద్దరుని తారుమీరై హాలినచుండుట
జీవోపాధి లేక నర్మదులును పంభించుటచేతను పెద్దెడ
గురుదును బట్టు బాగాతమ్ముకలను దాన్ముందున అప్పుటి
తగిన ఖద్దరుగని నిల్వచేయుట అవునను కావునను, దాని
తగుద్రవ్యము ఇచ్చుట లేందును అఖిలభారత ఖద్దరుకాఖిలా
నిల్వయన్న పోచుకొనుండి కుట లక్షరూపాయలు వినియోగ
సరదియను స్థానికాధనరములకు నలసిగుడ్డుకొని నిల్వచేయుట

మదాసు రాజధానికి వచ్చెరటయి.

నాగపూరు సత్యాగ్రహ విజయము

మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ప్రకటనము సరికాదు

శ్రీయుత వల్లభాయి గారు మరియొక ప్రకటనము చేసిరి

అవసరము కలిగిన ఉత్తరప్రభుత్వము లన్నియు ప్రకటించబడును.

శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారి ప్రకటన

నాగపూరు జాతీయతాక సత్యాగ్రహమునకు విజయము కలిగిన దని శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు ప్రకటించగా వారి ప్రకటనము నాడేపించుచు మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వ కార్యదర్శి చేసిన ప్రకటనము నిన్ను నాంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రచురింపబడినది. అందులకు ప్రభుత్వముగా నీ ప్రకటనను మరల శ్రీ వల్లభాయిగారు తిరస్కరించినది.

వల్లభాయిగారి రెండవ ప్రకటనము

నేను అహమ్మదాబాదునుండి అవసరమగు ధర్మికి వెళ్లుచుండగా రైలులో నాగపూరు సత్యాగ్రహమును గూర్చి కలదు ప్రకటనలను నాకు చూపిరి. అది చూచి దానిని నాసోదరుడు కలభాయి పటేలుగారు ను. రా. ప్రభుత్వసభ్యుడును కలసియు, మరొక దానిని మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ప్రత్యేకముగా ప్రకటించిరి. నేనా రైలునుండి దిగి నిజామాబాదు నుండియు కలదు ప్రకటనలను లన్నియు నిపుడు అహమ్మదాబాదులో నున్నవి. నాకును ప్రభుత్వసభ్యులకును నాసోదరులకును ప్రభుత్వసభ్యులకును జరిగిన లేఖలన్నియును గూడ అహమ్మదాబాదులోనే యున్నవి. నేడు నేను విజయమునకు విజయములను మరల ను. రా. ప్రభుత్వమునా రాజేపి-చివో ఆలేఖలనున్నది నేను ప్రకటించెదను. కార్యదర్శి లేఖలోని అన్ని విషయములకును నేనిప్పుడు ప్రత్యుత్తర మియ్యను మూడు నూ ఖ్య ని వ య ము ల కు మాత్రమే ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదను. ను. రా. ప్రభుత్వసభ్యులకు నాసోదరులకు కలసిచేసిన ప్రకటనముతో వారు మిన్నకున్నచో నేనా రాజేపి-చివో యుండనుగాని ప్రధాన కార్యదర్శి యిటుల ప్రత్యేకముగా ప్రకటించుటచే నేను ప్రత్యుత్తర మియ్యక తప్పదు. నందర్యములను గూర్చి సత్యాగ్రహ సంఘమువారు దొరకించువాడు గూడ నేమియును ప్రకటించు దని నాసోదరులను ప్రభుత్వసభ్యులకు కలిపి ప్రకటించిరి. అది న్యాయమే యని నేనుగూడ న గీరించెదను. ఇప్పుడు ప్రధాన కార్యదర్శియే ఆ నియమము నుల్లంఘించెనుగాన నే నీ క నిర్భయముగా ప్రత్యుత్తర మియ్యకయ్యను ఇప్పుడు నేను విజయము విజయముల గూడ నిజము కావని మరల దొరకించువారు ప్రకటించిచో నేనుపుడు ఉత్తరప్రభుత్వముల నన్నిటిని ప్రకటించుట యేగాక నాకు భావమున్నంతవరకు సంభాషణలలో జరిగిన విషయములనుగూడ ప్రకటించెదను. సాధారణముగా వీరొరకమును, ముఖ్యముగా యిండియా దొరకించుచు చేసిన తప్పులను గూర్చి విషయమున రంగీకరించెదగాని యిప్పుడు ను. రా. దొరకించువారికి ఆకు ఎక్కువచదిరి. అదేమూలక పిప్పి. సంభాషణల విషయమును మేము వెల్లడిచేయును మిరుకు వెల్లడిచేయునదిని వారే మాతో కప్పి యిప్పుడు వారే ముందుగా నా విషయములను ప్రకటించిరి. అత అవసరము కలిగినచో నటుల వెల్లడించెను తమింపవచ్చునని ఆలోచించవచ్చునగాని అటుల చేయుటలో వారు లేనిపోని విషయములను గూడ కల్పించి వ్రాసిరి. ఇదివరకు ను. రా. ప్రభుత్వముపట్ల నాకు కొంత నడభిప్రాయముండెడిది. అందులకు నేనుపుడు చాల చింతించుచున్నాను. నా సోదరులను ప్రభుత్వసభ్యులను కలసి చేసిన ప్రకటనను నేనాడేపించుటలేదుగాని ప్రభుత్వ కార్యదర్శి ప్రకటనను వందలి మూడు విషయములకు నామ్రము ప్రత్యుత్తర మియ్యగలదుగాని నేని మరల నా దొరకించువారేమి వ్రాసెదో చూచెదను.

గవర్నరు సందర్శనము

“సత్యాగ్రహమును గూర్చి నాతో మీరు మాట్లాడగోరెదను” అని ప్రధాన కార్యదర్శి మొదట నా సోదరులకు లేఖ వ్రాసెను. అంతట మేమిద్దరమునకెల్ల మాటలాడితిమి. మీరు గవర్నరుతో సంభాషించిన విషయములను అప్పుడతడు నూచిచెను. అందులకు మా ప్రత్యుత్తరము నతడుకోరలేదు. మేముపుడేనియును బదులు చెప్పలేదు. “మీరు గవర్నరును కూడగోరినచో రేపుపగలు 11 గంటలకు రసిదెన్సింగ్ మీకో మాట

లాడుటకు గవర్నరు సంగీతించును” అయితే తరువాత ఆ మరునాడే ప్రధాన కార్యదర్శి నా సోదరులకు వ్రాసెను. అంతట మేమిద్దరమున గవర్నరుకడ కేగి మాడుగండలనేపు చర్చించితిమి. మేము గవర్నరును చూడగోరెదముని నోటిమాటగాగాని ఉత్తరమువారాగాని ఎన్నడును తెలిపియుండలేదు. కాని నేని వివరింపబడిన రీతిగా నావీర్యములు జరిగినది.

ఉర్రేగింపుకు అనుమతిని కోరుట

2. మేము ఉర్రేగింపు జరుపుటకు అనుమతిని కోరితిమని కార్యదర్శి ప్రకటించెను. మేముటుల న్యాయని కోరలేదు. పోలీసు నూపర్చింపుకు నేను పంపిన లేఖ లవననే యిది స్పష్టమగును. అది మామూలు నోటిమాటగాని మరేదయినా కాదు. మామూలుగా ఉర్రేగింపులకు అనుమతిని కోరుటలో పరువు తక్కువలేదుగాని యీ సత్యాగ్రహమునందు మాత్రము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవు అవసరమును ఆక్రమించునై యున్నది. మేము ఆకు మతిని కోరినచో మేము లొంగిపోతిమని దొరకించు వారును ప్రజలుగూడ తలపడగలరు. అది సమాజమే. దొరకించువారు మమ్ములను కోరనిదగూడ పంటే మేముందుల కంగీకరింపలేదు. కానన గభ యుగ కార్యము నాసోదరుడు (విరలభాయిగారు) ప్రభుత్వసభ్యుని తొలిసారి కలిసికొనిన పిమ్మట ప్రభుత్వ సభ్యుడు కిక్కిన సభ్యులతోనుడ నాలోచించి నాసోదరులకు జవాబును పంపెను. “ఉర్రేగింపు విషయమున కాంగ్రెసు కక్షయును న్యాయ జిల్లా మేజిస్ట్రేటుతో మాటలాడినచో ఉర్రేగింపు జరుపుటకు దొరకించువారి కాజేతన ఏమియును లేదు. అటుల జరిగిన సత్యాగ్రహ మైవీలను వదలుటకు గూడ పట్టగా నుండును” అని ఆలేఖలో నడుపు వ్రాసెను. ఉర్రేగింపుల సంఖ్య విధానము మున్నగు నియమము లేవియును లేనేలేవు. ఆలేఖ యిప్పుడు నాచెంకలేదుగాని యింక వరకు మేమియును లేదని నేను కప్పులను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరవులనునే సత్యాగ్రహము మొదట ప్రారంభించుట దెనుగాన మే జటుల మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాయవలసినది మేము కంటేనే ప్రభుత్వసభ్యులకు వ్రాసితిమి. తురితిగా సత్యాగ్రహమును కవిపరచేయవలెను నానోగము దొరకించువారు కంసనభ యునుటకుమండే ఏర్పడెను. మేము పోలీసు నూపర్చింపుకు దాఖలు పంపితి మని ప్రధాన కార్యదర్శి వ్రాసెను. ఇది వట్టికల్పన

పూచీపడుట

(3) కొన్ని కారణములు కలిగిన తప్ప చెరసాలనుండి వచ్చినవారు మరల నాగపూరు సత్యాగ్రహమున పాలుగొన రని మేము పూచీపడితిమి కార్యదర్శి ప్రకటించి విషయము మరియొక కల్పితవార్త. కావలసిన దీనిని లిప్పించెట్లు కనబడుచున్నది.

మరతులు

(4) మేము గవర్నరును సందర్శించినపుడు ఎట్టి మరతులు జరిగియుండలేదు. మా ఆభిప్రాయములను మేము తెలిపితిమి. వారి ఆభిప్రాయమును వారు తెలిపిగాని విడంబడికలేమియు వారికిని మాకును గూడలేదు.

మొదట రాజధానిమును సభావజులను నా సోదరులతోడనే జరిగెను. తరువాత రాయబారములకు మమ్ము న్యాయనిం చు చున్నా గను భావము కంసనభ కార్యసభ్యులకు ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రభుగములకు వాగుగా స్పష్టమైన పిమ్మట మేమిరువురమును కల్లి సంభాషించితిమి. పరస్పర విశ్వాసమునై సాధారణదేయే మేము సంభాషణలను జరిపితిమి. ఆ విషయము పలుసారులు వారిచేతను మాచేతనుగూడ స్పష్టపరపబడినది. మరెట్టి బడంబడికయును జరుగలేదు. ఇటులండే నిపుడు ప్రధాన కార్యదర్శిపూజీకమును అమృతము నగు ప్రకటనము చేసెనుగాన నిక మేము వ్రాసిన లేఖల నన్నిటిని దొరకించు వారికెద్ద నున్నానినీటిని వారు ప్రకటించవచ్చునని మేము స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాము. వారు మాకు వ్రాసిన లేఖలను మేము ప్రకటించుటకు వారాజేపి-చివ పట్టలేదని గూడ తెలుపుచున్నాము. అని శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రెస్ పబ్లికేషన్).

మధ్యరాష్ట్రములలోని ఆంధ్రుల దేశభిమానము

అయ్యో, నేనును తక్కువల ఆంధ్ర కాంతిపైనికులును నాగపూరు మున్నగు చెరసాలనుండి విజయధ్వజములతో వెలుపలకు వచ్చినవారై తమకు విదితమే. నాగపూరు మున్నగు ప్రదేశములందు విజయమును కాంతియోధులకు జరిగిన స్వాగతోత్సవములనుగూర్చి కూడ తమకు విశేషములు తెలిపియుండుదురు. ఆ విషయమునుగూర్చి నేను వ్రాయు బూనుకొనను.

వార్ధాలో స్వాగతము

నాగపూరునుండి మేము కొందరము శ్రీ శ్రీ జమ్నాలాల్ బజాజుగారి ఆహ్వానమునై 6 వ తేదీకి వార్ధా వచ్చితిమి. బజాజీమహోదయని అవ్యాజ్యమేయు మౌదయనై కాల్యనికాసములను, మా మౌదయముల ప్రముఖములగు చేయబడుకాక నిర్మలచిత్తు డగు మానవుని స్వచ్ఛ సహజవృద్ధుగమధురిమయిట్లు అందుననిగూడ మే మించుక గ్రహించగలిగితిమి. వివిధాలంకారభోజితమైన వారి భవనమున మహాభోగముల సనుభవించుచుండిన మేము, ఆ మహాపురుషుని మౌదయ ప్రేమాభ్యుతము నాస్వాదించుచుండిన మేము కొంతకాలము ఆచ్ఛభ తస్మయములమై ఈ బాహ్యజగత్తును మరచియుంటి మని వ్రాసిన సాహసోక్తి కాకాల దని విన్నవించుచున్నాను.

శ్రీ బజాజుగారును సన్నిహిత సాంకర్షభాగ్యము జైలులోను వెలుపలనుకూడ నాకు గల్గినందులకు మిక్కిలి గర్వపడుచున్నాను. ఏతత్సరిచయభలితముగ నాకుగోచరించిన ఆ సుందరమూర్తిని గూర్చి ముందు చిత్రింపదలచితిని గాన ఇప్పుడా ప్రస్తావన నాపి నేను వ్రాయదలచినది వ్రాసెదను.

నాగపూరును ఆంధ్రులు 7000 మంది యున్నారు

నాగపూరును జైలునుండి వచ్చినతరువాత అనేకులు దేశభిమానులైన ఆంధ్రులను దర్శించితిమి. నాగపూరును సుమారు 7000 మంది ఆంధ్రులు గలరు. ఆంధ్రగంధాలయము గలదు. ఆంధ్ర భజనమందిరము గలదు. జైలునుండి వచ్చినపిమ్మట మాలో కొందరిని వారు తమయిండ్లకు గొనిపోయి మాకు విందుచేసిరి. వారికి కద్దరనందు అభిమానము మెండు. వారిలో చాలమంది పతాకయంత్రమునకు తగు విరాళములకూడ నొసగిరి. ఇంతకంటెను అధికమైనట్లయిన ప్రతి ఆంధ్రుడును గర్వపడవలసినట్లయిన విషయమును వార్ధాలో జరిగిదానిని ఇప్పుడు నేను తెలుపుచున్నాను.

వార్ధాలో ఆంధ్రులు

7 వ తేదీ ఉదయమున వార్ధాలో చెప్పలనర్థములు కాంతిపైనికులకును శ్రీ సేటుపుంగువునకును స్వాగతమిచ్చు రని మమ్ముల వారి అంగడులవద్దకు కొనిపోయిరి. అచ్చట వారు స్మితవదనములతో ఉచితాసనముల మమ్ము గూర్చుండబెట్టిరి అంతవరకును వారు ఆంధ్రులని నేను ఎఱుగను. వెంటనే సేటు బజాజుగారు వారిని నాకు జూపి “ఈ చెప్పలనకాణములవారు మీవారే. మీ తెలుగువారే. మీరు దేశభిమానులు. వీరిలో 6 గురు పీఠులు పతాకయంత్రమున పాల్గొనిరి.” అని ఆనందముతో పలికిరి. ఆ మహారత్నమున నాకు గల్గిన సంతోషాతిశయము నకు మేర లేకుండెను. పిమ్మట వారు ను ఛాయాపటమును తీయించి తాంబూలాదిసత్కారముల నొసగిరి.

వారిపక్షమున శ్రీ పిడుగుల రాజన్న గారు మాకు స్వాగతమిచ్చుచు నుపసంహించిరి. అంతట “మా అందరిపక్షమున తెలుగులో ప్రత్యుత్తర”మిచ్చు బజాజుగారు నన్ను కోరెను. ఆంధ్రుల ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము, ప్రాచీననాగరికత మొదలగు సంకతులనుగూర్చి వారివడుట నేను ముచ్చటించితిని వారికి ఖడ్గతిక్కనాదుల పరాక్రమమును బొబ్బిలిలో ఆంధ్ర శ్రీరత్నముల చూపిన కౌశ్యమునుగూర్చి చెప్పినప్పుడు వార్ధాధ్యక్షుల గావించి ఆంధ్రదేశముపట్ల తమకుగల గౌరవమును ప్రకటించిరి. వారును నేనును సభాసంతరము ఏకీకరణవలె నొండొరుల నా లింగసముదేశినించు, ఆ ద్రమున ముచ్చటించుకొంటిమి. అన్యరాష్ట్రమున స్వరాష్ట్రవాసుల గలసికొననప్పుడు గల్గు ఆనందము అనుభవకవేద్యమే. వారందరును చెప్పూను కుట్టి విక్రయించెదరు. మనప్రాంతములలోకల ఈ వృత్తి కచ్చట అగౌరవము లేదు. వారిలో కొంతమంది పంచములు. కానివారిని, వారి మర్యాదను, వారిశుభ్రతను వైగా వారి దేశభిమానమును చూచి నప్పుడు మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమందులకు కల్గినవి గాని వెంటనే ఆంధ్రపంచముల స్థితి జ్ఞప్తికివచ్చి విషాదముకూడ గల్గినది. ఈ ఆంధ్రసోదరులు దేశముకానిదేశమున భురానాజీవనమును చేయుచు వైగా జాతీయోద్యమమునకూడ పాలుగొనుచు ఆంధ్రపాఠవమును దిగంతపరిక్రాంతముగ చేయుచున్నారని నడుపుటకు ప్రతి ఆంధ్రుడును ముఖ్యముగా ప్రతి ఆంధ్రపంచముడును గర్వపడగలదని నమ్ముచున్నాను.

ప్రస్తుతము రాజపుత్రస్థానముందు నడిపత్తన గిరిగవ్యరాది రామణీయకప్రదేశముల నేకాగ్రతతో పీఠించుచు పాయంకోళమునకు ఉడైని తేరుచున్నాను.

రెబ్బాపగడ మండేశ్వరశర్మ.

కాండవనుండి రాజపుత్రస్థానమునందలి ఇందూరుకు 6 (వి. వి. సి. రైల్వే) రైలుబండిలోనుండి యీనెల 8 వ తేదీన యీలేఖ వ్రాయబడినది.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

మహాత్ముడు విని సర్వవి నన్ను విడుదలచేయు
నక్కరలే దనెను

దేవదాసు గాంధీగారు మహాత్ముని సందర్శించిరి
ఈనెల 10 వ తేదీన దేవదాసు గాంధీగారు ఎరవాడ
చెరసాలలో గాంధీమహాత్ముని సందర్శించిరి. మహాత్ముడు చాల
సౌఖ్యముగా నుండెను. మహాత్ముని విడుదల చేతురను వకంతిని
గూర్చి దేవదాసు గారు తెలుసుకొని మహాత్ముడు
విని సర్వవి నన్ను విడుదలచేయ నక్కర
లేదని పలికెనని ప్రాసానంది తెలిపివార్త వచ్చెను.

బేహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

సంఘము

నిరంకుశ తీర్మానము

అవసరసభలో శాసనసభాప్రవేశ తీర్మాన
మామోదింపబడినను ఎన్నికలకు నిలువగూడదు.
నిలచువారికి ఓట్లు నీచుగూడెను.

బేహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ పాట్నాలో
జరిగెను. “అవసరసభలో శాసనసభకు తెల్లంబు నను తీర్మాన
మామోదింప బడినను దేవదాసు రాష్ట్రీయమునందు ఓటరులు
శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువగూడెను. ఎర్రైన పిచ్చివో
వారికి ఓట్లు యిచ్చిగూడెను. కాకాడ కాంగ్రెసుమహాసభకు
మాలావా మహమ్మదాలీగారి నే ఆధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనరెను.”
అను తీర్మానము లాసభలో నామోదింపబడెను.

కలకత్తా పోస్టుమాస్టరు హత్య కేసు

హైకోర్టు ఫులుబెంది విచారణ

నిన్న కలకత్తా హైకోర్టులో విచారణ ప్రారంభమైంది.
ప్రభుత్వశాఖవాది మిత్రుగారు వాదించిరి. పోస్టుమాస్టరు
హత్యకు సంబంధించిన వారిదను 84 వ కేసును ప్రకారము వ్య
క్తిత్వపాత్రులైనందున కేసును ఆక్షేపణల క్రిందకోర్టు
లో ముద్రాయి న్యాయవాదికి క్రాసుపరీక్షలో తెలిపియుండ
లేదు. వాని నిపుడు కోర్టుగా తెచ్చిచూపుచున్నాడు. ముద్రా
యపత్రమువాడు అదృశ్యుడగుట కద్ద అ సత్యముగా తెలి
పి. కాల్పులపై తూటాకును ముద్రాయి పిస్తోలును పోస్టాఫీసు
లోను వారిలో పారి పోవుచున్నప్పుడు ను గూడ
కాల్పులేదనివాడు వాదించుచున్నాడు. అతూటా నంది నాకు
అదృశ్యుడగుట జరగరా తెలుపలే. అదృశ్యుడగుట ప్రభుత్వ
శాఖవాది వాదమును వివరుండ అనుమతి నొసగుట ఆశయ
మున బాత్సనుగారను సింహాక్షరపునగూడ తెలిపిరి. గానక్రి
ందొక్కో అక్రమమేమియును జరిగలేదని మిత్రుగారు నడిపిరి.
మిత్రుగారు కోర్టులో చేపలబాతుమచ్చటల వాడిరిని
ఘట్టించిరి.

అట్టి వాక్యములను న్యాయమూర్తులు లెక్కచేయ రని
న్యాయమూర్తిగారు రినిరి.
అదృశ్యుడగుట జరగరా మే మసత్యమేదనియును తెలుపలే
నిన ఘట్టించిరి తీర్పు అవాదు తెలుపలేను. (ఆ. వె)

తాతాబ్యాంకుపై కేసు

సహదాసనీగారు బొంబాయి హైకోర్టులో తాతాబ్యాంకు
కు నాను పెంజిల్ బ్యాంకుతో కలిసియున్నట్లు ఇ బక్షం
ఇప్పింపలేదని పిటిషన్ పెట్టుచు వారై 19 వ తేదీన జరుగ
వలసిన సభకు వారై 5 తేదీన నోటిఫికేషన్లతో నోటిను చాలక
నియు వారై 19 అక్టో 6 తేదీన జరిగిన సభలలో అశ్శక్తును
తమ్ము మాటలాడవలసివచ్చుట అక్రమమనియు అసభలలో
ప్రవేశించుట తీర్మానము అక్రమమనియు తాతా బ్యాంకు
గట్టాదారులు గాంధీపాలకుని యు నాసిరి. స్ట్రీట్ అక్టోరు 8
దిన జరుగుచున్న వ్యాజ్యము విచారి. పునరుద్ధరణ ఈ అక్టోరు
చారించనని తీర్పువచ్చెను.

అవసర దేశీయ మహాజనసభ

కాంగ్రెసు నాయకుల సభ నిన్న మధ్యాహ్నము ప్రారంభమైనది

హిందూ మహామండీయ సమన్వయ గూర్చి మాల్వీ అశామదు సయ్యదు
శ్రద్ధాసందస్వామి గార్లు ముచ్చటించిరి.

నాయకుల సమావేశము

ఫలితిము తేలలేదు

10 వ తేదీన 11 వ తేదీ ఉదయమున నాయకులు
నిడిందిగా సంభాషించిరి. ఫలితి తేలినను తేలెను. 11 వ
తేదీన ఉదయమున క్రత్యేకముగను హిందూసభాక్రతిధులు
క్రత్యేకముగను సభలుచేసి నాయకులసభలో తా మేమి నెత్తు
వలసిందియు నిర్ణయించుకొనిరి. ఏలనగా యిప్పు డన్ని క్రత్యుల
లోను హిందూమహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్య చాఖ్యమునా. కానన
సభాప్రవేశము ముగిసినట్లు తీసికొనుగామని మాలావా మహా
మ్మదాలీగారు నడిపిరి. 11 వ తేదీన నాయకుల సభ ప్రారంభ
మైవది. (ఆ. వె)

వివరములు

11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు ఢిల్లీలో వకీలు
లాలా శివనారాయణగారి మండీరమున కాంగ్రెసు నాయకుల
సభ ప్రారంభమైనది. 200 మంది నాయకులు సభకువచ్చిరి.
సామంతాలము 4 గంటలు మొదలు రాత్రి 8 గంటల
వరకు నాయకులంటలనేపు నాయకులసభ జరిగెను. రాజకీయ
నాయకులే కాక హిందూసభకును వందేళ్ల మదన మోహన
మాలవాగారి శ్రద్ధాసందస్వామిగార్లు ఉదయసభకును మాలా
వా అశామదు సయ్యదుగారు మధ్యమ మార్గమున గూడ
వచ్చిరి. నాయకులసభలో హిందూ ఉదయసభ క్రతిధులు
వెన్నుకలసిన విషయమునుగూర్చి అవాదు కల్పూర్నమే ఆ
రెడు సభలవారును క్రత్యేకముగ సభలను చేసి నిర్ణయించుకొని
నట్లు తెలిసినది.

నాయకులసభలో మొట్టమొదట హిందూమహమ్మదీయ
ప్రాతినిధ్యము చర్చించుటెను. అప్పటికంటె నదియే చాఖ్య
తయమని మాలావా మహమ్మదాలీగారు నడిపినందున మొట్ట
మొదట వాదించువాడే ఎత్తుకొనిరి. మహమ్మదీయ ఉదయసభ
భావమున మార్గి అవాదు సయ్యదుగారు వివరించిరి ప్రభుత్వ
నిధికి కారణములగు రాజకీయములను యితరములు ఎరు విషయ
ములనుగూర్చి శ్రద్ధాసందస్వామి వివరించెను. శ్రద్ధాసంద
స్వామి ఉపశాఖము ముగియడందే సభ విరమించబడెను
నేడు (12 వ తేదీ) ఉదయమున మరల నాయకుల సభలో నీ
విషయమే చర్చి పడును. ఇరుపక్షములవారి వాదమును విని
అనుమతభావము కలిగించుటకు సభవారు ప్రయత్నించెదర.
(ఆ. వెను. స్పెషలు).

అవసరసభ-సమాధానము

ప్రస్తుతము సమాధానమునాకు కలిగుముగా నున్నాడు.
ముందుముయానుకణ్యముగా వారేదో యొక పక్షమునకు వోద్య
దేదర, వారేపక్షమునకు వోద్యదే ఆశక్తును పెద్దరు. తిథు
లసంఖ్యనుబట్టి చూడ అసమానుపక్షమునే విజయము కలుగు
వలయున్నది. కాని దాను సత్యమువారు విడిపోవుటకు పలువు
రంగీకరించుటలేదు. వారందరును లాలాలజపతి గారు గారితో నేకీ
భవింపుచున్నారు. వీరికందరికిని అసమానోద్యమముండే కట్టి
నమృత యున్నది. కాననసభలకు వెన్నువలన లాభము కలగ
దనిగూడ వారు నమ్ముచున్నారని సమ్మేళనము కొరకు
వారు బహిష్కరణ తీర్మానమున కనుమలముగా ఓటునిచ్చు
రని తెలియుచున్నది ఇదిగాక నిరంకుశోద్యోగము చేసిన నిరంభ
వలననగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు మోపుచుది ఎన్నికలకు
నిలవ వలసిలేదు. కాన కాననసభలలో వారిసంఖ్య అధికముగా
నుండుట సభము అని హిందూ విశేషిని నిన్ను తెలిపివార్త
నంపెను.

అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘము

ఢిల్లీలో 17,18 తేదీలను సభలు జరుగును

అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘ సమావేశము ఢిల్లీ నగర
మున 17, 18 తేదీలను జరుగును. సభ్యులకు ఉచితముగ బస
లను యిచ్చుటకు రాష్ట్రీయ సంఘమునా శేషముచేసిరి.

ఖోజునాథునకు కోజుకు 12 అకరాలు ఛార్జీ చేయబడును. 17 వ
తేదీ ఉదయమునండి మాత్రమే బసలకు ఖోజునాథునకు గూ
పాయము చేయబడెను. రాగారు సభ్యులు పెంటనే తెలుకవరి
నిల ఆ ఖో. ఖిలాఫతు సంఘకార్యదర్శి ఢిల్లీనండి నిన్ను క.తి
వార్త నంపెను.

సేట్ జమన్ లాల్

స్వాగతాభినందనములు

ఢిల్లీ నండి వకీలశాఖలో భావగాన, సేట్ జమన్ లాల్
బభావాగారు విడుదల కాగానే యిట్లు తిండి నిచ్చిరి:—“మీరు
విడుదలైనందులకును కథాశోద్యమమును ప్రోత్సహించుచుం
డుటకును అభినందించుచున్నాను. మీ రిక్కడికి వచ్చుట
చాఖ్యము. ద్వ్యలో రావలయును.” డాక్టరు అన్నావీ గారు
గూడ యిట్లు తిండి నిచ్చిరి:—

“మీ ధీమాదర్శనములకు లభిన మహావిజయమునకు
చ్చాక ఆ ప్రోత్సాహాభినందనములు”
జనకలాలగారు 10 వ తేదీ మేయిలో వార్తానుండి
భూసవాలుకు కల్లి మనవాడు భూసవాలునుండి యొక్కెను
లో ఢిల్లీ! కల్లెయరు

నాభాసంస్థానము

ఉరేగింపులను నిరోధించిరి

నాభాసంస్థానములో తొలగించుట కసమ్మదీని తెలుపుచు
9 వ తేదీన ఉరేగింపులను జరుపబోగా కొన్ని మసాహుల
లో నిరోధించిరి. నాభా సాదీయాలా సంస్థానములలో ఉరే
గింపులు జరుగనీ కలేదు. బ్రిటిషు రాష్ట్రీయములలో నెమ్మదిగా
ఉరే గింపులు జరిగెను. దీనిని గూర్చి
వజు కింకను బాగుగా బోధించుచున్నాము. తగిరితిని ఆదో
శనము ప్రారంభించుటకు యోచించుచున్నాము. నాభాకు
కల్లి తల్లిగ మొలించుటకు సంసిద్ధులముగా నున్నామని కలు
వురు పలువోట్ల బహిష్కరణలలో తెలిపిని నిన్ను (11 వ తేదీ)
కోమటిసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

ఎరవాడ చెరసాలలో

బలవన్తరణము

వదిమంది కాన్స్టేబుల్ వార్డులపై కేసుచేసిరి
అక్టోబరు 81 వ తేదీ ఉదయమున సింధు ఖైదీలు కలు
లకు రీపువార్డుల మ్యూనిసిపాలిటీ కౌన్సిల్. మరి కందు గంట
లకు కాన్స్టేబుల్ వార్డుల బలమును పెట్టుకొట్టుటచే బో వైతి
చనిపోయెను. పోలీసునామోద్యము కర్కర పాట్రికు గానచేయు
చున్నాను. విచారణచేసి దొరకనమునకు తెలిపెదరు. పిచ్చుట
దొరకనమునకు ప్రటము చేసెదరు ఈనాగా పోలీసువారు
10 మంది కాన్స్టేబుల్ వార్డులపై నాత్మకేసు దాఖలుచేసిరి ఆకేసు
విచారణలో చాలవాక్యవర్ధకులకు సాక్ష్యము వెలవనునని తెలి
సినది. (ఆ. వె)

రాజమండ్రి మ్యునిసిపాలిటీ

ఎన్నికలు

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి
శ్రీ ముల మూమిడి దేవేంద్రుడుగారు అభ్యర్థిగ
నుండినని ప్రకటించిరి

ఇదిగదకు దేవేంద్రుడుగారు నాల్గవ వార్డుకు అభ్యర్థిగా
నిలచిరి. “మీరు ఆకమాలీగారు అభ్యర్థిగానుండ గోరిండున
హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికలకు నేను అభ్యర్థిగా నుండుట
మానివేసితిని. వామితులందరును నన్ను తీయించి ఆకమాలీగారికి
ఓట్లుయిచ్చుకోవెదను” అని నిన్ను (11 వ తేదీ) దేవేంద్రుడు
గారు ప్రకటించిరి. (స్వకీయ విశేషాది తిండి వార్త)

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం. సెప్టెంబరు 12-వ తేది

బుధవారము

పోలీసు పరిపాలనము

1922-వ సంవత్సరపు పోలీసు పరిపాలనా నివేదికము, పోలీసుశాఖా సాప్తవము చెల్లుపుట లేదు. పోలీసుశాఖ క్రింద వ్యయము మాత్రము రానురాను హెచ్చుచున్నను, పరిపాలనము అభివృద్ధిని సూచించుటలేదు. “ఈ సంవత్సరము అభివృద్ధి గనపించదు” అని ప్రభుత్వము వారే తమ విమర్శనను సూచించిరి. ఇందుకు కారణమేమి? అధికారవర్గము గనుక అచేడి లోకము లన్నిటికిని, సహాయనిరాకరణోద్యమము నొక కారణముగ సూచించుట చాలమయినది. 1922-వ సంవత్సరమున, సహాయనిరాకరణోద్యమము ఉచ్చదశయందుండెననియు, గుంటూరుజిల్లాలో ప్రారంభమయిన కన్నెల నిరాకరణము రాజధానియందంతటను అధికారినిరసమునకు తీర్చుకొనెను, ప్రభుత్వమువారు చెల్లుపుచు, ఈ యుద్యమమును అణగ ద్రొక్కటకు తోడ్పడిన పోలీసుశాఖ వారిని అభినందించిరి. దార్శనీకహితముగ సహాయనిరాకరణోద్యమము నెదుర్కొనుటకు పోలీసువారు జాపదగిన చాకచక్యము గనపించదు. సహాయనిరాకరణ ప్రచారకులను అరెస్టుజేయుటగాని, ఢివెన్స్ బెట్టుకొనని వీరిని కిక్కింపజేయుటగాని, కష్టసాధ్యములగు కనులు గావు. ఇక మలబారులో పోలీసువారి చర్యలను ప్రశంసించుటకు కారణము గన్పట్టదు. ప్రభుత్వ హితములగు మండే రామయ్యగారి కేసు తీర్చుట కేమి పోలీసువారు జేసిన దురాగతములను వెల్లడించి బదులొరడిరి. కొన్ని సమయములలో పోలీసువారు దర్జీత్తులుగ బ్రవర్తించినను, మొత్తముమీద వారు స్వాభావాత్మకముగ ప్రవర్తించినట్లు, ప్రభుత్వమువారు సమర్థించుచున్నారు. కాని వారి సమర్థము కడు బలహీనముగ నున్నది. ఈ సంగతిని గురించి సభ్యులు ప్రశించుటకు విచారణ నలుపవలయునని కలుమారు గోరెను. ప్రభుత్వమువారు చెప్పిబెట్టరయిరి. ఇక రంగళియూరిలో రిజిస్ట్రార్ పోలీసు వారు ఫిర్యాదదారుల నెదుర్కొన జాలకబోయి రిజిస్ట్రారు, ఇకముందు రిజిస్ట్రారు నేరీతిని చేపలయనో విచారింపబడుచున్నదనియు, ప్రభుత్వము వారు చెల్లుపుచున్నారు.

కాని, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు ఇందునుగూర్చి సమాధానము జెప్పుకొలేదు. ఏదెన్నీ ఫిర్యాదివంటి పెద్ద తిరుగుబాటుల ఏమిత్తము రిజిస్ట్రార్ పోలీసులను మొదట చేర్చి యుండ లేదనియు, అంతచే వారు అపూర్వచరిత్రలందు తిన్నగ బని చేయలేక బోయి రిజిస్ట్రారు, వారి యొద్దనున్న ఆయుధములు అటవీయధములో బస్కీ రాక బోయెననియు, వీరు సూచించిరి. ఏది ఎటులయినను, పోలీసుశాఖాసాప్తవము నకిది నిదర్శనముగాజాలదు. మాకదిగిన చోటుల వీరు చాకచక్యము జాప జాలకబోయిరి. రాజకీయవిషయములలో పోలీసు వారు నిమగ్నులై యుండుటచే, వీరి దృష్టి మామూలు నేరములవంకికు ప్రసరించి యుండలేదు గాబోలు. రాజకీయ నేరములు గాక ఇతర నేరములనుగూర్చి కారణ మేమైయుండన?

సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రజలను అవినీతి కార్యములనుండి మరలించి యుండవలెను. లేకున్న పోలీసువారి దృష్టికి జరిగిన నేరము లనేకములు గోచరింపకుండి యుండవలెను. అంతయు గాని మామూలు నేరముల తగ్గుదలకు పోలీసు పరిపాలనాసాప్తవము కారణము గాదనుటకు, నేరస్థులను గనుగొనటలో వారు అసమర్థత జూపి రనుటయే నిదర్శనము. ఆంధ్రదేశమునందు కలుపురు జిల్లామేజిస్ట్రేటులు రిపోర్టులను పంపుచు, పోలీసువారు నేరములను కనుగొన లేకబోయి రని విమర్శించిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమును ఎటు గాని విమర్శింక, పోలీసు చాకచక్యము జిల్లా పోలీసు సూపరింటెంటులుగారి సామర్థ్యము ననుసరించి యుండునని మాత్రము చెల్లుపుచున్నారు. పోలీసు పరిపాలనము లోకభూయిష్టముగ నున్నపుడు దానికి కారకులు జిల్లా సూపరింటెంటులుగా రయిన నేమి, తక్కువగ ఉద్యోగులయిన నేమి? ఎవ్వరియినను ప్రజల కొక్కటియే. రాజధానియందు 15 జిల్లాలో నేరముల అన్వేషణము చాల లోపముగ నుండెను.

పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుల అసామర్థ్యము గూర్చి కలుపురు వ్యాఖ్యానము జేసిరి. వీరిలో కొందరు బాగుగ కనిపెట్టినను, విశేషము మిది అసమర్థత జూపి రని పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారికి రిపొర్టుచిరి. పోలీసు కేసులలో 29,48,173 రూపాయిల విలువ గల ఆస్తి దొంగతనములవలన బోయె ననియు, ఇందులో 696,876 రూపాయిల విలువగల ఆస్తి మాత్రము దొంగిలెననియు, నివేదిక చెల్లుపుచున్నది. అనగ నూటికి 23 వంతున మాత్రము దొంగతనము దొంగతనమువలన అపహరింపబడి మరల చిక్కని ఆస్తి మిక్కిలముగ నుండుటచే, పోలీసువారి అవ్వేషణము ఏ మాత్రము సాప్తవముగ లేదని విదిత మగును. ప్రాచీన హిందూ దేశమునందువలె, పోయిన ఆస్తిని రాబట్టుటకు పోలీసు వారిని బాధ్యుల జేయుచో, వారు ఎక్కుడు జాగరూకతతో బ్రవర్తించెద రనుటకు సందియము లేదు. నెల్లూరు గుంటూరుజిల్లాలలోని క్రిమినలు సెటిలుమెంటుల పరిపాలనము మిగుల అసంతృప్తికరముగ నున్నట్లు, ఇవి యున్నచోటల నేరములు జరిగినట్లులను, నివేదిక చెల్లుపుచున్నది. సెటిలుమెంటుల గూర్చి మామూలుగ జేసెడి స్తుతుల కాధారము లేదని ఇదవలన కనుగొనవచ్చును. గ్రామోద్యోగులు పోలీసు ఆఫీసులకు తోడ్పడ లేదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. రైల్వే దొంగతనముల సంఖ్య తగ్గలేదు. రైల్వే నేరస్థులను కనుగొనుటలోను, లోపము గనుపించుచున్నది. తిరునల్వేజిల్లాకుజెంది జయిన నుండి తప్పించుకొని బోయిన జంబులింగ నాడారు అను ఖయిదీ, దక్షిణదేశమున కలవరము బుట్టించుచున్నాడు. ఇతనిని గూర్చి నివేదికమునందు సాహరింపలేదని, ప్రభుత్వమువారు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారికి చెల్లుపుచు వానిని వెంటనే బట్టుకొనుట యవసర మని గోరుచున్నారు. సి. ఐ. డి. శాఖ సాప్తవముగ నుండెనని ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తి జెందిరి. ఈ సాప్తవ మెందుగలదో తెలియలేదు. ఇదివరకు సూచించినట్లు సహాయ నిరాకరణ కక్షము వారిని జయింతుకు బంపించుట, కొక ఘన కార్యముగాదు. ఈ పక్షమువారు తమ ఆందోళనమును బహిరంగముగ జరుపుచుండ, సి. ఐ. డి. శాఖవార ప్రత్యేకముగ కనుగొనవలసిన సమాచారముండదు. పోలీసుశాఖాపరిపాలనము మొత్తము మీద ప్రభుత్వమునకే సంతృప్తికరముగ నుండకుండగ, ప్రజల కేటులుండునో చెప్పనక్కరలేదు.

తాము ప్రజాసేవకులమని పోలీసువారు గ్రహించెడి స్థితి ఎప్పుడువచ్చునో, అప్పుడు గాని పోలీసుశాఖ సాప్తవముగ నుండజాలదు. ప్రజల కీశాఖపై సర్వము గాని సమృద్ధము గుడురదు. అట్టిస్థితి, ప్రజలకు స్వరీపాలనము లభించినపుడే చేకూర గలదు. అంతవఱకు, పోలీసువారి నిరంకుశాధికారము చెలరేగుచుండుట సహజము.

న యో భి మా న ము

స్వరాజ్యపక్షము, అందు ముఖ్యముగ మహారాష్ట్రపక్షము తమ కయోభిమానమును అసభ్యమగు తెన్నుల ప్రసరింపజేయుచున్నాడు. ఈవారిపు మహారాటా పత్రికలో, యా. సి. కెల్కారుగారు, ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను పూర్తిగ నిరసిచిరి. నాయకుల సభను కూర్చుట అవివేకమని చెలిపిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను పూర్తిగ నిరాకరింపవలయునని, కెల్కారుగారు హితమొనగుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షనాయకు లగు బాను, నెహ్రూప్రభృతులు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశమున కంగీకరించినందులకు, కెల్కారుగారు చితిం చుచున్నారు. డిల్లీకిబోవుట నిరుపయోగమని మహారాష్ట్రపక్షములోని ప్రతిసభ్యుడును తలచుచున్నాడు. డిల్లీ కాంగ్రెసు నిర్ణయము తమ కెంతప్రతికూలముగ నున్నన, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ సొకల్పమానుండి వెండ్రుకవాసి యయినను దొలగిపోరట. తా మొంటియయినను మహారాష్ట్రపక్షము తన ఉద్దేశమును నెఱవేర్చుకొనునని కెల్కారుగారు గట్టిగ చెల్లుపుచున్నారు. కెల్కారుగారితో మాకు వివాదము లేదు. అతడు సమైక్యమార్గము ననుసరించుట కితరుల కభ్యంతర ముండజాలదు. కాని, ఐకమత్యము, ఐకమత్య మని చాటుడివారు, కాంగ్రెసును ఢిక్కరించెడి కెల్కారుగారి వచనములను పరికించెదరా? ఐకమత్యము పేరుతో కాంగ్రెసును చెడగొట్టుట ఎంతవరకు లాభకరమో విచారిండుట యుక్తము. నా గ పు ర పు సత్యాగ్రహమును మహారాటా పత్రిక వలె మధ్య రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారియనను నిరసించియుండలేదు. వల్లభాయి కటేలుగారిని కడుసీచముగ డిట్టి, మహారాటాపత్రిక తన కయోభిమానము జూపెను. ప్రభుత్వమువారి ఆరోగ్యాలను మహారాటాపత్రిక గూడ సమర్థించుచున్నది. కక్ష దురిభిమాన మింతకన్నను దూరము బోనేరదు. స్వరాజ్యపక్షమును నిరసించుటకు, సత్యాగ్రహోద్యమము నెలకొల్పబడెనని మహారాటాపత్రిక నిందించుట, ఎంతయప్రకృష్టమో యూహించవచ్చును. పడుకొడువందలమంది దేశభక్తులు జయింతుకు బోయినది పతాకరక్షణము కొరకు గాక, స్వరాజ్యపక్షముపై ద్వేషము జూపుటకే గాబోలు! పృథ్వీతాడనమువలన దంతభగ్నుమయిన దను సామెతవలె నున్నది యపూర్వమగు నూహ! కయోభిమానముమందర మామూలు పాతజ్ఞానము గూడ గాలి కెగిరిపోవుచున్నది!

మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనము

నాగపూరు సత్యాగ్రహము గూర్చి మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు చేసిన ప్రకటనము, అసభ్య ప్రతిపాదనములతో నిండియున్నదని, వల్లభాయి పటేలుగారు ప్రకటించిరి. తమకును ప్రభుత్వమునకును జరిగిన ఉత్తప్రత్యుత్తరములను వారు త్వరలో ప్రకటించెదరు. రహస్యముగ నుంచవలసిన సంగతులగూర్చి అసభ్య ప్రకటనమును దొంగతనమువారు గావించుటచే, నిజసందర్భముల నన్నిటిని వల్లభాయి పటేలుగారు ప్రచురింపదలచిరి. నాగపూరు పతాక సందర్భముల గూర్చి తమతో ముచ్చటించవలయు

నని పశులు సోదరులను గవ్వకు గారు మొదట కోరుటచే, వారలు తేసిరి. ఒకరి యభిప్రాయముల నొకరికి దెలుపుట భావ్య మగుటచే వారందు కంగీకరించిరి. ఇక, పతాకపు ఊరేగింపునకు, తాము అనజ్ఞగోరి యుండ లేదని, పశులుగారు వృష్టముగ దెలుపుచున్నారు. 18 తేదిన తాము ఊరేగింప జేయదలచిరి. ఆ సంగతిని పోలీసు సూచరింతుండంటుకు గూడ దెలుపుట న్యాయమై యుండెను. లేనియెడల ఎవరికి దెలుకకుండ దొంగతనముగ నూరేగింపు జరిపినట్లు ఆక్షేపించబడును ఎవరికిని దెలియకుండ ఊరేగింపు కలుటయు, పురుష క్షణము గాదు. ఇట్టి నోటీసును, అనజ్ఞక్రింద భావించినట్లు ప్రభుత్వమువారు దెలుపుట, వారి గౌరవమును వెంపొందింపజాలదు. ప్రభుత్వము వారి యాహ నిరాధార మని పశులు గారు ప్రకటించిరి. నాగపూరు కల్యాణాచార్యులలో ఖయిదీ లికముందు పల్లెం రిని తా మెట్టి వాగ్దానముజేయ లేదని పశులుగారు ఖండితముగ దెలుపు చున్నారు. సత్యాగ్రహసంరంభములో ప్రభుత్వమువారు రోడ్డు జేందయ, మానము వహించుటకు మారుగ మరల తమ ప్రతిష్ఠను నిలువజేయుకొన జూచుటవలన, పశులు గారు నిజ సందర్భములను ప్రచురింపవలసివచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వ ప్రకటనమువలన నాగ పుర సత్యాగ్రహ విజయము మరింత స్ఫుటముగ ప్రపంచమునకు గోచరించుచున్నది.

కార్యోదేశమునభి: ప్రెసిడెంటుగారి చర్య
మద్రాసు కార్యోదేశము సభావ్యవహారములు, ఇదివరకే గంధర్వశిష్యులలోనికి దిగెను. సభాధ్యక్షులు సభ్యులను అదుపులో నుంచజాలక, కలు మారు విసుగుదల గనుబజుచుచుండిరి. ప్రతి సమావేశమునందును కొంతకాలము వీరికిని సభ్యులకును నడచెడి వాగ్వాదముతో గడచిపోవుచుండెను. మామూలుపనులు జరుగుట కంకుచే సభ్యంతరము గలుగుచుండెను. నిజ్జీవసభలో, గంధర్వశిష్యులు మిన్నముట్టెను. స్టాడింగు కమిటీవారు మద్రాసు పింజారిపోలువారిపై నీటిపన్నును కొత్తగ విధించిరి. ఇందును గూర్చి వారు మద్రాసు కార్యోదేశము వారిపై వ్యాజ్యము వైచిరి. నీటిపన్నును దీసివేయవలయు నను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, తనికాచలం చేట్టిగారు, పింజారిపోలుసంఘమువారు జుత్తువులపై గనుబజుచున్న భూతదయను జ్ఞాపించుచు నుపసంహరించిరి. అందుపై కొంత వాగ్వివాదము నడిచెను. కార్యోదేశము కమిషనరు గారు, వ్యాజ్యమును గూర్చి సభ్యులకు దెలుపనందులకు వారిలో కొందరు ఆగ్రహము జూపిరి. కొంతదూరము వివాద మిటీరున నడిచిన పిమ్మట, సభావ్యవహారమును నడుపుట యసంభవ మని తెలుపుచు, సభను చాలించి అధ్యక్షులు లేచి పోయిరి. సభ కొనసాగింపవలయునని, అధ్యక్షుని కోరినను లాభము లేక బోయెను. ఇకమీద, ప్రస్తుతాధ్యక్షుని అధ్యక్షత క్రింద సభల జరుపుట అసంభవ మని దోచును. సభ్యులు అధ్యక్షుని ఉత్తరవులను గౌరవింపరు. అధ్యక్షులు సభ్యులయెడ సహనముతో బ్రవర్తించజాలరు. నయోవృద్ధు లగు సభ్యులు, ఇంత శ్రమతో నూడిన కార్యములను కొనసాగించుట మిగుల కష్టము. అధ్యక్షుడవని ముగియుట కింకను కొంత న్యవస్థగలదా. ఈ లోపుగ మీరు రాజీనామా నిచ్చెదరా? లేక ఏ పనియు సాగకుండునట్లు జేసెదరా? మద్రాసు రాజధాని యంతకును

మార్గము జూపవలసిన కార్యోదేశమును సభామామూలుపథల నయినను శాంతముగ జరుపుకొన లేకపోవుట, మిగుల శోచనీయము.

స్వపరిపాలనము : నిజవరీక్ష
హిందవులకును మహమ్మదీయులకును సంయోగము గురురనిది, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగదని, సంయుక్తరాష్ట్ర పరిశ్రామిక మంత్రి అలహాబాదులో నుడివెను. వీరి వాక్యములం దెంతయు సత్యము గలదు. ఈ సంగతిని, దేశనాయకు లగు మహమ్మదాల్-గారును గుర్తించిరి. సమస్యలలో కెల్ల హిందూమహమ్మదీయు సంయోగ సమస్యయే ముఖ్యమనియు, తక్కుంగల పన్నియు దానికి తక్కువయనియు, వీరు దలచుచున్నారు. ఆ కారణముచేతనే డిల్లీలో జరిగెడి నాయకుల సమావేశము నుందుగ హిందూమహమ్మదీయ సభ్యుల గూర్చి విచారించుచున్నది. ఉభయ సంఘములును క్రొత్త బడంబడిక జేసికొని దానికి అనుగుణముగ మెలగవలయునని, నాయకులు భావించుచున్నారు. హిందవులును మహమ్మదీయులును దేశమునకు రెండునేత్రములవంటివారు. ఏనేత్రము వనిచేయుకున్నను, దృష్టి లోకమగును. హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము భగ్నుమగుచో, గాంధీ ఆలీనాదరులు ఇంతవరకు జేసిన ఘనసేవ యంతయు బూడిదలో పోసిన కన్నీరగును హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమే స్వరాజ్య మనినను అతిశయోక్తి గానేదు. ఈ సత్యమును గాంధీమహాత్ముడు గ్రహించెను. ఆలీనాదరులు గ్రహించిరి. హిందూమహమ్మదీయసభ్యమునకై మహమ్మదాల్-గారు గావించెడి ప్రయత్నములు సఫల మగు గాక యని కోరెదము.

యూరపు స్థితి
యూరపుస్థితి ఇంకను అంధకారబంధురముగ నున్నది. పెద్దజాతులవారు గ్రీసును మెడలు విరచి కఠినమరతుల కొప్పులనుల జేసిరి గాని, ఇట్టి మాత్రము కార్యస్థితిని తీర్చిదిద్దుటకును పింపదు. పూర్వవిషయమై, ఇట్టికిని సర్వీయకును వివాదము జరుగుచున్నది. తుద కిది ఎటుల పరిణమించునో దెలియదు. నవ్వుకరిహరసమస్య విషయమై ఇర్మను ఛార్మిలరుగారు సమాధానపడుట కనుకూలురుగ నున్నను, ఫ్రెంచి ప్రధానమంత్రి తెగువరకు బిగించుచున్నాడు. తమ కియవలసిన మొత్తమునంతను, గ్రక్కవలయునని వట్టుబట్టుచున్నాడు. ఇది యిటులుండ, ఇట్టి ప్రతినిధులను చంపిన వారి గూర్చి తన రాష్ట్రములో విచారణ సలుపనిచ్చుటకు ఆల్బేనియా నిరాకరించుచున్నది. ఇందువలన ఆల్బేనియాపై ప్రబలిన యనుమానము మరింత యధికము గాగలదు. ప్రస్తుతవిషయస్థితి మరింత క్లిష్టము గాగలదు. ఇంగ్లండుపై ప్రాన్సు ఇట్టిలకు ఆగ్రహము ప్రబలుచున్నదట. తుద కీ వ్యవహారము లన్నియు, ఏ రీతిన ముగియునో ప్రపంచశాంతి ఎంతవరకు నిలుచునో, త్వరలో తెలియగలదు.

కెనియానిర్ణయము : బ్రిటీషుసామ్రాజ్యము
కెనియానిర్ణయమును నిరసించుటకు సర్ సీతాల్ వాడుగారి అధ్యక్షతక్రింద బొంబాయిలో జరిగిన సభలో, బ్రిటీషు ప్రదర్శన బహిష్కార తీర్మాన ముమోదించబడెను. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సునుండి ఇండియా ప్రతినిధులు లేచి రావలయునని తీర్మానింపబడెను. బ్రిటీషు వస్తు బహిష్కార ముమోదించబడెను.

బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యులుగనుండి సీతాల్ వాడ్ గారిట్టి తీర్మానముల నామోదించుట కాలమహిమగదా? ఆ సభలో సర్ పురషోత్తము భాకూరుదాసుగారు రుపన్యసించుచు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము, సమానత్వము గలుగనిచో, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముతో భారతీయులకు నిమిత్తములేదని నిర్భయముగ ప్రకటించుటబట్టి, సామ్రాజ్యమునందు ఘోరవాదులవిశ్వాసము గూడ చెదరెని విడితమగును. ఇక స్వేచ్ఛను వంపాదించుటకు మార్గమేమి? అసహాయాద్యమును దప్ప చేరొండు గలదా?

కాకినాడకాంగ్రెసు : విద్వికభటులు
కాకినాడ కాంగ్రెసుసభకు విద్వికభటులు గావలయునని కోరుచు, ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి పంపిన లేఖను నిన్నటినము ప్రచురించి యుంటిమి. కాంగ్రెసుసభా విజయము, వాలంటీరుల సేవైముఖ్యముగ నాధారపడి యుండు వనుటకు సందియము లేదు. ఆంధ్రదేశమున మొదటివారు జరిగెడి కాంగ్రెసుసభను జయప్రదముగ నిర్వహింపవలసిన భారము ఆంధ్రులందరపైని నిలిచియున్నది. కాంగ్రెసున కేతెంచెడి దేశనాయకులకు సేవయొనర్చుట మహాభాగ్యమని ఎంచుట, దేశసేవకుల ధర్మమగును. అట్టియవకాశము సాధారణముగ లభించుట దుర్లభము. ఇట్టి మహాదవకాశమును పోగొట్టుకొనక, ఆంధ్రదేశమునందన్ని మూలలనుండియు ఆహ్వానసంఘమునకు విద్వికభటులు దక్షిణానుల నంపి, వారి కోర్కెను సరవేర్చి, కృతకృత్యులు గాగోరెదము.

స్థానిక వార్తలు

నవరణ:— 8 తేదీ శనివారము పుటకలో 10 పేజీ మొదటిపంజా కీ. శ్రీ. రాజావారియ్య ఆస్పత్రావుగారిని గురించి ప్రచురింపబడెను. ౯ || ౧ || పార్థసాధి ఆస్పత్రావుగారి పుత్రులగు పం. య్య ఆస్పత్రావుగారు అయిదుగురు బడులు రాజబవాద్ క పార్థసాధి ఆస్పత్రావుగారి అని పొర పాటున పడినవాకి చూచుచు శ్రీపార్థసాధి ఆస్పత్రావు బవాద్దగారికి కృత్యాపూర్వక గృహిణ గొప్పవిచారమును మే మెంతయు కనుమరుపాము. (౨ || ౧ || ౧ ||)

క్రీకృష్ణముదిరసభ:— చెన్న పట్టణము పెద్దినాడు నిశేట వరదా ఉత్తరపుక బిధి 97-5 సంఖ్యగల క్రీకృష్ణ మందిరమున 1923 నెం. సెప్టెంబరు 18-న తేదీ గురువారము సా.కం. 800 రుపాయల శ్రీచూక్, ప్రస్తుత భాగ్యవేదాంత విద్యాక పి. పార్థసాధి రామానుజ జానులవారిచే కుచేనా పాఖ్యానము వారికథాకాలక్షేపము జరుపబడును.

మద్రాసు మిత్రసానస. ఘము
ప్రెసిధుమయ్యగారు వార్షికోత్సవము, ఎన్నవేడుకలై. యెమ్. సి. ఏ సభలో సోమవారము 17, తే సెప్టెంబరు, 1923 న సాంకేతికము 5-80 గంటలకు జరుగును. శ్రీయత జి. కె. జేకర్, చక్రవర్తి ఆఫ్ ఇండియా సోమయితే నైను ప్రవీడెంటుగాను అధ్యక్షతవహించును. ఇతర ముఖ్యులుగూడ చాలమంది ఉపస్థితింతురు. ఎల్లరు దయచేసి ప్రార్థింతురు.

నెల్లూరుమండల సభకు అధ్యక్షుని యెన్నిక
నెల్లూరులో జరుగబోవు నెల్లూరు మండల మహాసభకు అధ్యక్షునిగా శ్రీయతులు బెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డిగారి నెన్నుకొనడ మయినదని ముం.మా.క కీర్తా సంఘ కార్యదర్శి, లూండన్ చిన్న నుబ్బరామిరెడ్డిగారు మాట వాసిరి.

రాకపోకలు:— వా. కె. కె. వి. రెడ్డి జాయుడు గారు శేడు చెన్న పురమండి బయలుదేరి గోదావరీ మండలమున కేగి రెండువారముల పిత్తుల మరలి కచ్చెదరు. వా. కె. మహమ్మదు వాబీలుల్లా సి. ఐ. ఇ. గారు శేడుదయమున బొంబాయి మెయిలులో చెన్న పురికి కచ్చెదరు. రి. కల్లు ఇ. దెబ్బు ఎస్. మహమ్మదు గుట్ట పాలెం మెయిలులో శేడుదయమున చెన్న పురికి కచ్చెదరు.

మ ద ర ను క ర్ప రే ష ను

సభ రసాభాస మగుట.

జంతు సంరక్షణాలయము - నీటి పుష్పము

“మన రాసు జంతు సంరక్షణాలయమునకు సమైవేసిన పీఠమునకు పక్కన కొరగూడదని కర్పరేషను నిర్వయించు కొనుచు, ఇదిగత సమైవేసిన నీటికైపు ముగిసిన సాయమును వాపనుచేసి, ప్రస్తుతము హైకోర్టులో జరుగను జరుగు రక్షణాలయమునకును, కర్పరేషనునకును నుండేది వావాన-ఇదివరకు సమైవేసిన నీటినిగూర్చి పన్నును కొరగూడదవరకు తో - తగ్గవచ్చునుకొనరలె నని ఈ సభ తలంచుచున్నది.”

ఈ తీర్మానమును పదిమందిసభ్యులు సంతకము చేసి అధ్యక్షునికి బంపియుండుటచే, దానిని చర్చించుటకై, సర్ జిడ్జి త్యాగరాజు కెట్టిగారి యాజమాన్యమున విన్నపముకాలము 5 గంటలకు కర్పరేషను భవనమునందు ప్రత్యేక సమావేశము జరిగెను. కాని చర్చ పూర్తిగాక పూర్వమే, సభ్యులగు కల్యాణ కలకల ముదయించెను. అధ్యక్షుడును, కొందరుసభ్యులును ఆవేశపూరితులైరి. సుమారే దీని మిదిమంది ఒక్కమారు దిగ్భ్రమకే వచ్చెదరి. చేతులుచేతులు కలియుట్లు డెను. కాని క్రమము తప్పెను. మాటలకడలివ యధికమయ్యెను. అధ్యక్షుని కౌగిలము అధిగమియెను. సభ సమాంతముగ ముగించి, మిగిలినసభ్యు లెల్లగును, మరియొక సమావేశమైనను జరుగనను వాతో నుండినన, అధ్యక్షుడు వెంటనే కర్పరేషను ఆవరణమునందేయే అన్యత్య మయ్యెను.

సభ పారంభమగునయమున, శిశుసంరక్షణ విధానమును గూర్చిన కక్షను-జనరల్ సెక్షన్ క్రికెట్ లలో ప్రకటించబడియుండెనయ్య, అందు, కర్పరేషను కార్మికులను వారి యోజనలను శిశుసంరక్షణ విధానమునందే ప్రత్యేకముగ లాభముల జూచుచుండినట్లు ప్రకటించబడినయ్య, అట్టియందర్భపు ప్రకారము గూర్చి చర్చించుటకై మిగిలిన కార్మికులనును ఆపరలె నని యు ఆర్. మదన్ గౌలవాడగారు ఉపపాదించిరి. భక్తశర్మల వాడుకగా రామొందిరి. తామకాగితములను తగ్గ మధ్యనే జూచితిమనియు, సాంతముగ చదివి కార్మికులకు పంపెద మనియు చెప్పి అధ్యక్షుడు పిమ్మట ఈయనపాదపై చర్చనావెన.

ప్రత్యేక సమావేశములోనియంత మును జంతుసంరక్షణాలయ నిర్వహణమునుగూర్చిన చర్చ పారంభమయ్యెను

నీటిపప్పును విచారణచి స్థానికసంఘముకు సంబంధించినటుచే దానిని లాగ్వి కర్పరేషను కార్మికులకు రుణు లేదనియు, స్థానికసంఘముమే స్వీకరణము నిర్ణయమయింది. తిరుమలశ్రీ గారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు:—స్థానిక సంఘముకు కొంతయధికారి ముందునది నిజమే కాని కార్మికులకు సంపూర్ణముగా విచారణాధికారము గలదు. కార్మికులు తీవ్రముమై ప్రత్యేక పుచ్చుకొనవలసివచ్చును నేనువారిని వారించెను. తీర్మాన మేవోయొక కథముగా నింపబడినట్లు ప్రత్యేక పుచ్చుకొనవలసివచ్చునట్లు లేదా అని నిర్ణయించుట స్థానికసంఘమునకుండును.

ప్రత్యేక సమావేశ తీర్మానము మనపాదించుచు ఓ. తణికాచలం కెట్టిగారు ఉట్టుచెప్పిరి.

ఈవిషయమై కార్మికుల కక్షాము లేదనటం హాస్యముగ నున్నది. మనమ్యుల, తనివీడ్చుల, ఆరోగ్యముతో పాటు దిక్కులేని జంతువుల యారోగ్యమును గమనించుటయు కర్పరేషను పాథ్యత యని నిబంధన లందు గలదు. దిక్కులేక చనిపోగూడే జంతువులను కర్పరేషను సంగ్రహించుట బూనుకొనే, నిర్లక్ష్యము చేయించెద, వదరానునది ఈ జంతుసంరక్షణాలయము స్థాపించబడెను. వాడుబండ్లవారు గట్టులను వర్షంవర నిబంధనలతో ను జేయకుండ ఈసంఘమునకు గారవ్యవహారములను సలుపుచు ప్రత్యేక సమావేశముచేయుచుండుట, మరొకందరు వచ్చిననుంపి సమావేశము చేయుచుండుట, గతసంవత్సరము కెట్టిగారిటునీనిమా కం వెనీ ప్రత్యేకముగ కొన్ని మాటలు ప్రత్యేకము ల గా వింది రూ 2, 802 ల నిచ్చెను. వోరులేని జంతువుల సంరక్షణార్థము ప్రజలు కెట్టిగారి సమావేశముచేయుచున్నారు. ఈసంఘమునకు సమైవేసిననీటికై పన్నుకేసులను చేసినకర్పరేషనె మార్చి 1921 వరకు ముగియకర్పరేషను శిష్యావేసి యుండెను. తటాకు: మానునకు రూ 50 ల బంతుల పన్ను విధించబడెను. ఈజంతు

వులయందు వారినొందినవారు కోర్టులో కేసుచేసిరి, ఈసంరక్షణాలయమునందు దిక్కులేని ముగిలించుటయు గలవు. అని నీన (తాగవలదా) వానిగతి యేమి? బొంబయి, కలకత్తా, మున్నగు నగరములందు ఆయా కర్పరేషనులే తీవ్ర ప్రయత్నముచుండును. ఈజంతువులు కర్పరేషను సమావేశమున పేక్షించుచున్నది. అసమావేశము చేయకకై కర్పరేషనునకు గలదు. కనుక విధించిన పన్నును త్రోసివేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

కామరాజ్ కెట్టిగారు తణికాచలం కెట్టిగారు మాటలాడుచుండిన వ్యాపారపుగారు అధ్యక్షునికి జైపిరచిరి.

ఉపవ్యాసముడు కామరాజ్ కెట్టిగారు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ఓ. త. కెట్టిగారు. ఈ పన్నును కర్పరేషను కోర్టులోను దుకేసుకు ఉపసంహరించుకొనరలెను. ఇంతటితో నేనీ తీర్మానము సురపాదించుచున్నాను.

తీర్మానముకు ఓ. జి. వానుజేపిల్లె గారు రామొందిరి.

వి. తిరుమలశ్రీ గారు తీర్మానము వాడేపించిరి.

స్థానిక సంఘమువారికి గల యధికారమును కార్మికులకు వేరేవేరొక రక్షణయు, అట్లు చేసిన ఆకార్యము జరుగకుండ తగ్గకకైకొని యడ్డుపడెదనయ్య పిల్లె గారు చెప్పిరి.

ఈ విషయమును గూర్చిన తీర్మాన ముమొందించిన పిమ్మట మొత్తమును గ్రాంటు రూపముగ నిచ్చుటకు స్థానిక సంఘము అంగీరించవచ్చు నని జి. ఏ. నటేశ్వరగారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు క్రమ విషయమునందును కార్మికులకు విచారణాధికారము గలదని వాద్యధిగ్రహించెను. కార్మికులు ఈ తీర్మానమును గానించవచ్చును. స్థానికసంఘము ఆ తీర్మానముక్రమమున ఎంచువో, దానిని త్రోసివేర్చవచ్చును. అంతయు కాని తీర్మానించుటకు కార్మికులకు సంపూర్ణాధికారము గలదు.

కే. వ్యాసారావుగారు:—ప్రత్యేక సమావేశము నిందులకై ఏర్పాటుచేయవలెనని విజ్ఞాపన మేలేదని నందినది? అధ్యక్షుడు, ఆంధ్రుని కేదె.

కే. వ్యాసా, వివరములను దెలుపుచు కార్మికులకు సంబంధించిన కార్యముల నన్నిటిని బంపుట అక్రింగు కమిషనరు భ్యముగాదా? తరచు పుచ్చుకొనుటయేనా కమిషనరునని? [అంతట కొంచెము కలకలము ప్రారంభమయ్యెను.]

జవాబును ఉన్నానునావోలుగారు తణికాచలం కెట్టిగారి తీర్మానమును బంపుచుచు కర్పరేషను కార్మికులకు సంపూర్ణాధికారము గలదనియు నోడలేని జంతువులను సంగ్రహించేది ఏర్పాటులతో ను వో యము చేయుట కర్పరేషను విధి యనియు చెప్పిరి.

జి. ముప్పారాయ మొదలగు గారెట్లు చెప్పిరి. దిక్కులేని జంతువులని వర్ణనపొందినారు, వారియొక వాక్యంతోనుగళుకలగలదు. అప్పు దానసమావేశము గలదు. అది ఒకసంరక్షణాలయము. అది మానవులను సంగ్రహించేది జలయము. మన మునిసిపల్ ఆఫీసు నకు ఒక సంరక్షణాలయము. (నవ్వు)

ఎన్నికల సమయము

ఈ తీర్మానము ఎన్నికలసమయమునకుచే ఈవిధముగ ప్రవేశకెట్టుచున్నదిని కొందరు మున్నగురు ఎన్నికలవాసన దీనిలో ఎ.త.గ.దో వాడు తెలిపెను. (కరతాళభ్రమము) దీనిని పరిష్కరించుటయం దనేది దిక్కులు, దేవత్యులు. అయినను, ఇతలొందర యేల? కేడు ఇట్ల సంగ్రహాలయములను సమావేశము చేయుచున్నాడు. ఈమారు వారముందు 2 క్రొత్తసంరక్షణాలయము కట్టించుటకై నుమారు రూ 4,000 లను దండగకెట్టుచున్నాడు. కరుణ యెందు గలద?

అధ్యక్షుడు:—ఈ తీర్మానమును ప్రవేశకెట్టుటలో, ఎన్నికలవాసన గలదని మున్నగారి మొదలగు గారు చెప్పిరి. దీనిని 10 మంది సంతకము చేసి వాడు పంపిరి

డాక్టరు కావతు: వారిపేర్లను చదువును.

అధ్యక్షుడు: ఓ. తణికాచలం కెట్టి. డాక్టరు ఉన్నాను నావోలు, టి. వి. వరదరాజులు వాడెడు, జి. వారాహుని స్వామి కెట్టి, వెంకటపతి నాయుడు, మోతూరప్ప, నలురాజ మొదలగురు, వెంకట స్వామి కెట్టి, కె. సి. దేశికాచారి, వి. జి. వానుజేపిల్లె గారు,

తేపు వీదెన నోపుతిక దీనినిగూర్చి అనకకేమ? వారల ప్రాయశ్చిత్తు నని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ఈమాటకు దేశికాచారిగారి కేదులతో అగ్రహముగలిగి ఇతరులను ఎదుటలేవును దూషించుట పాదాకాదని యనిరి.

అధ్యక్షుడు:—జంతు సంరక్షణాలయాధికారులు చెడు వారముల కిందటవారిక యిచ్చి పెట్టిరి. నేను దానినిగూర్చి విచారణచేయుటనీ కమిషనరుకు బంపిరిని. కరువార ఏమైనదో వాడు తెలియను.

దేశికా:—మీ రేల కనగొనలేను?

అధ్యక్షుడు:—అదేల అట్లు మాటలాడుచున్నాడు?

దేశికా:—కావలెనయే అట్లు మాటలాడుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—మీకత్తుకు అర్థ మేమి?

అ రిట వ్యాపారాత్మ గారు తటాకునలేచి దిగ్భ్రమ నిట్లు కేటించెనని.

హైకోర్టులోను, దురావలో, ఎవరు వాడియొ ఎవరు క్రమివారియో మాట తెలియదు. దీనినిగూర్చి వివరములను కమిషనరు, కార్మికులకు బంపవలసి యుండెను. అతిమ నిర్లక్ష్యము చేసికాదు. మీరు (అధ్యక్షుడు) ఎప్పుడును కమిషనరును ఇతర ఉద్యోగులను సంగ్రహించుచుండురు. వారిని బుజ్జించుచుండురు. ఇది కమిషనరు కనికారని మీరెవర?

అధ్యక్షుడు:—మీరు కూరు,ంచెదరా?

వ్యాసా:—కూర్చుండెనను-ఏమిచేయుదుక.

అధ్యక్షుడు:—ఇట్టి చర్చజరుగుట యుచితముగ లేదు.

దేశికాచారి:—మీరొప్పును వచ్చినట్లు మేమ మాటలాడ నీయును.

జి. ఏ. నటేశ్వరగారు:—ఈ వావా ఏల చేబడెనో తెలివెదరా?

అధ్యక్షుడు:—కమిషనరు ఇక్కడలేడు.

వ్యాసా:—మామ వివరములను దెలుపుటకై కమిషనరును ఇచ్చు, వాడై యుండు మని మీరేల ఆయనను కొరియుడలేను?

అధ్య:—ఈవిధముగ జరుగుట దుర్లభము. నే నీవిధము ముగించుచున్నాను.

అని అధ్యక్షుడు స్థానమునండి లేచి బయటకు వెడచెను.

వ్యాసా:—క్రొత్త అధ్యక్షుడు ఎన్నుకొనబడుటకు మరల సభయే జరుగదు.

జి. ఏ. నటే:—అధ్యక్షుడు తమ వయస్సును అనుభవమునబట్టియెనను పునరావించునా?

అప్పటికే సర్, త్యాగరాజు కెట్టిగారు మెడవైచుండి దిగి వెళ్లిరి.

కరువార కథలు కిమలో తాము మాటలాడుకొనుచుండిరి. సభా ముందిరము కిలవర పూరితముగ నుండెను. కొంత సేపటికి, అందరును అచ్చులనుండి వెలిసిపోయిరి.

నో టీ సు.
నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో
అసలు 428/1915. య /1928.

వాదిగారు శ్రీమ త్వరమహాసాది సకల విరుదాకితులయిన శ్రీ పుష్పగిరి పీఠాధిపతులగు, శ్రీ పుష్పగిరి విద్యావ్యసించాభారతి స్వామిలవారు ఏబంటు వామకుంతల వెంకటనరసింహం సాకిక్ నర్సారావుపేట తాలూకా, అలవాల అగ్ర వారము.

ప్రతివాదులు పోలూరి నూరయ్య వర్గెరాలు.

సదరు వెంటరులో వాదిగారితరపు వారంటు దరఖాస్తు చేయగా 5. పోలూరి వెంకట్రామయ్య, 6. పోలూరి మల్లయ్య, 7. పోలూరి సీతారామయ్య, 8. పోలూరి కృష్ణయ్య, 14 పోలూరి లక్ష్మయ్య మయినరు అయినందున గార్డీయకే తల్లిడి 6 ప్రతివాది, 11. పోలూరి బాలకృష్ణమందరమ్మ, 12. పోలూరి వికలాక్షమయ్యగార్ల ప్రతివాదులకు నోటీసునిమిత్తము 15-9-28 తేదీ వాయివా వేసియున్నారు. కాబట్టి 17-9-28 తేదీ నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టువారియెదుట హాజరై తెలియ చేసికోవలసినదిగా యిందుమాలకముగా తెలియజేయడమయినది.

నర్సారావుపేట } నడింపల్లి జగన్నాధరావు,
15-9-28. } వాదిగారితరపు స్నేహుగారు.

జ ర్క సి
వి. టైమ్ పీసు

కాలమును మిక్కిలి కరిగా చూపించును. మిక్కిలి మేలైనది, సరస్వత్యునిది. కనుకలు ఖచ్చితమైనవి. ధర 1-8 రూ. 8-80 తపాలా ఖర్చు చేరు. ఆకాభంగము కలగకుండుటకై తేజుమే జర్రురును పుచ్చును.
గిరి. బ్ర ద ర్పు, తిరువల్లి క్లెంటి ముదాను.

హైకోర్టు వార్తలు

[న్యాయ కూటుప్రాయము]

పాపముగాడు పేట టంక పాలిటింగ్ వర్తకముచేసెడు నుఖ దేరదాను రామకృష్ణ అను వర్తకుల కంపెనీ దివాను బహదూరు గోవిందదాసు చతుర్వర్ణిచే నుపేక్షించి, నామాను నులు బస్తాల కొనుగోలు తాలూకు రూ 65, 255-2-3 ల అమ్మబడికై వాదనాల్పెట్టిరి. ఈకేసు కడు విచారణకు వచ్చెను. 40 వ నూలు 100 బస్తాలు చతుర్వర్ణిచే వాడు కంపెనీ పుచ్చుకొనెను. వాడులు ప్రతివాదులకు ౫౪ అక్టోబరు నవంబరుమాసములందు 185 బస్తాలపానూలు అమ్మిట్లు వాడు అమ్మిపెట్టిరి. వారివాద వివిధములనున్నది. సుంకు చెల్లివ కరువు బీదీరము చెల్లింపవలసిట్లును, లేవన్న 100 కి రూ 12 ల డిడ్డి సొమ్ముచెల్లింపవలయుగా, వాడులు భర్తయు చేసిన నుటకు బస్తాకు 8 అణాలకుతున అకరాధ మిచ్చుట్లును అక్టోబరు 24-22 ఆప్రాంతములలో సుంకుచెల్లింపట్లును ఖరారు నామానుండును. ఒక్కొక్కట 10 పానులవలెను పది పాను అగెఒక్కొక్కట రూ 14-15-0 వలెను 15 బస్తాలనూలు వంపుకు ప్రతివాదు లంగీకరించిరి. ప్రతివాదులు వాదులకు జేసిన కలసి 15 బస్తాలను వాడులు ప్రతివాదులకు బంపవలసినవని బదులు లేకగ సర్దుబాటుచేసికొనిరావలసివలెట్లును ఇరువత్తు ములవాదుకు కుదుర్చుకొనిరి. తరువాత 1-0 బస్తాలను వాడులు ప్రతి వాదులకు కాంట్లాట్ ప్రకారము చెల్లించి, చేస్తునను, కాల ము జరిగినను ప్రతివాదులు వానివిలువి రూ 6, 255-2-3 చెల్లిం పవలెను ఈకేసును లేవలసివచ్చెననియు వాదనలు దుగలదు.

ప్రతివాదులు దాఖలుచేసిన స్టేటుమెంటులందు, సుంకు లను వాడులు ప్రతివాదులకుచెల్లింపబడినందు అంగీకరింప బడలేదు. వాడులును ప్రతివాదులును పరికొన్ని కంపెనీలవాం ను కలసి ఇతరచిల్లర వర్తకముకు వనకొనిరి. వంపవలసివట్టును వా వాలతుచ్చిత్తుకొని గృహహారము జరుపుకొనవలసిట్లును మాటలు జరిగియుండెను. వాడులు ప్రతివాదులకు సుంకు నిష్కర్షగ నిచ్చి నట్లును అంగీకరింపబడలేదు. బండ్లయలవధ్య వ్యాపారము ఇచ్చి పుచ్చుకొనినాగ నుండిట్లుండెనే గాని సుంకును చేర్చి అందులకు ప్రత్యేకముగ ప్రత్యేకము కొరకలసిట్లు బంపబడిక లేదని స్టేటు మెంటులందుండెను.

వాదులకుముగ వీ.వి. శ్రీనివాస అశ్వినాథరవు. గో పాలకర్ణునిగాడును వాడై కాంట్లాట్ పానాలతుచ్చిత్తు కర్ణునిగాడును రజాపుచేసికొనట ప్రతివాదులచే గలదనిరి.

120 బస్తాలను నిత్యముగ ప్రతివాదులకు చేర్చుట్లు రజాపు చేసికొనభారము వాదులచే గలదని ప్రతివాదులకుము గ వాడైన న్యూజెంటు గ్రాంటుగారు చెప్పిరి. కేసు ఇంకను జరుగుచున్నది.

ఒక ఏనుగు కథ

ఏనుగులయొక్క చిత్రప్రదర్శనము, విజ్ఞానమోదెట్టు చు సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి 'స్టేట్సుమన్' పత్రిక కొక పక్కని కథ వచ్చినది. పెండియూరేగింపును కావలె నని కొర గా ఒక జూరిందారు విశ్రుతుల కేసు యేనుగును కంపెనీదనెను. ఆ విశ్రుతులయూను కేసుకు ఏనుగు కంపెనీదానివలెయును. ఏనుగులు స్త్రీలలో దిగుట కంగీకరింపరాదని నక్కరలేదు. కాని యాయేనుగు మాత్రము నది యొడ్డు విడువ దాయెను. అది తెంపుడు యేనుగు కుటర లనవలసివచ్చి నాటికి వచ్చి దానిమెదడు కాళ్లకు తాళ్లుబట్టి నదిలో పడవేరి. మంచి తాగునీళ్లు పోవునదికి అది జల్లికిల తిగి నాటుగు కాళ్లు తొడను పైకెత్తికొండగా చెడువడ కల సాయమున అదిలి ఒడ్డున జేర్చి, చేరగానే అది నిలువబ డెను. అంటి ముడిటివాడు యొక్కచోగా ఆయెనుగు మరల నదిలో దిగి అవతల ఒడ్డుజేరి యిల్లుదారి కట్టెను. ముడిటివాడు, యేనుగు అమ్మిచేసిరిని తలంచి మెంపుజేసిన యిల్లు విడుమకులే దని నిత్యమునాను దెబ్బనున్నదని చెప్పెను. ఏమైనను ఏవగే గలక.

హిందూ మహావ్యధీయ సమస్య

పాపహానుపూయలో కొట్లాట

6 వ తేదీని పాపహానుపూయలో 50 మందికి గాయములు తగిలెను. దారిని సగుమటకు ప్రజలు లీతిగాచున్నారు. హిందువులు దుకాణములన్నిటిని మూసివేసిరి. మహమ్మదీయుల దుకాణములు తెరువబడెను. న్యాయవాదులును పార్టీలునుకొట్టులకు గుట్ట లేదని లీడరువత్రితవార్తవచ్చినది.

ఇంటిగ్రీను తగాదా

గజీ కుమరులు

లీడ్లె సెప్టెంబరు 10:— నానాబాతుల సమితి రాయ బాదుల మహాసభవారి ప్రయత్నములవల్ల ఇంటిగ్రీను తగాదా అనుమానముగ పరిష్కరింపబడినందులకు ఎల్లరు సంతోషపడుచున్నారు. రాయబాదులమారులను అనుమానముగ ఇంటిగ్రీను కర్ష్య ద్వీపమును దానాబతులయొక్కమని ఇంట్లనుందు ప్రా స్థులందు అభిప్రాయము ప్రకటించుచున్నది. గ్రీనువారునూత ఇంటి వారు కర్ష్యలో కార్ష్యను విశవలయనని కోరుతున్నారని పత్రికలలో నురల విషయముగ ప్రకటించబడుటవల్ల ఇంటివారు రాయబాదుల మహాసభవారికి సోద్యదెదచని నమ్మలనుచున్నది. నానాబాతులమితియొక్కయు రాయబాదులసభయొక్కయు ప్రయత్నములను ప్రకరించు నానాబాతుల సమితి లేవన్న ఈ సమయము ను ధ్య విరోధాఖండములయొక్క యుద్ధవ్యూహలో దిహింపబడి యుండినది పత్రికల ప్రకటించుచున్నది.

గ్రీనువారు ధరావత్తు చెల్లించుట కంగీకరించుట

జెరివా, సెప్టెంబరు 10:—రాయబాదుల సభము నను సరిది స్వీకరించుకొనిరి. ధరావత్తు మొత్తము 11 వ తేదీ తొగి చెల్లించెదమని గ్రీనువారు నానాబాతుల సమితి కార్యనిర్వాహక వర్తకులవారికి తెలిపిరి.

మరల పరిస్థితులు విషయముగ మారునా?

పారిశు, సెప్టెంబరు 11:—ఇంటిగ్రీను కార్ష్యను నిద నాడవన్న పరిస్థితి విషయముగ పరిణమించునని పత్రికల అభిప్రాయములనున్నది.

గ్రీనువారి సమక్షములను నమ్మి ఇంటివారు కార్ష్యను విడువ నంగీకరించుట చేయుటకు ప్రాన్సు ఇంగ్లీషు జపానీసు క్రెడిటిటులు ప్రకటించుచున్నారు.

ఆశ్చర్యయానావారు ఆటంకపరచెనరా?

ఇంటిగ్రీనును నాకర్ష్యలకు సంబంధించిన విచారణ తమ ప్రదేశమునందుజరుగుటకు అంగీకరింపవలసివచ్చెనని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించెట్లు సెప్టెంబరు 7 వ తేదీ లండను వార్త ప్రకటించినది. ఇట్లు జరిగిన ఆశ్చర్యయానావారి లెలంతెట్లుట అతని సరదుని కొందరు అభిప్రాయములను చూచుచున్నది. నిన్న మొన్న ప్రకటించబడిన కంటివారులవల్ల ఈ విచారణకు ఆశ్చర్యయానా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెట్లు తెలియచున్నది.

రూపు పరిస్థితులు

జర్మనివారి సూచనలు
బర్లిను సెప్టెంబరు 10

రూపుపరిస్థితులు జర్మనివారు అకలంపదలవలసివిధానముకు ఛాన్సులలో ప్రోత్సహనగావలెనను వారే సాలకును గాన తెలిపిరి. "మిత్రమండలి వారికో" సుప్రసిద్ధి ప్రాన్సు వారు జర్మనివారు ఏకీయకవిధమున రూపుపరిస్థితులయొక్క రాజీవదుర్భు కొనవలెను. లేకున్న మధ్య విరోధాఖండమునకు గొప్ప నష్ట మేర్పడును. ప్రాన్సు వారు జర్మనివారుజేయు అంగీకరింపవలెను ఎట్టి వరతులు లే. జర్మనులు లాంగ్వికలయనని ప్రాన్సువారు కోరుటచే రాజీవదురుట కష్టమగుచున్నది. ప్రాన్సువారి పట్టుదలనునూర్చి కాంతి సాపేయటకు ప్రపంచ కాంతిని కోరువాందరు ప్రకటించవలెను.

అధికపరిస్థితులు

బర్లిను సెప్టెంబరు 11:—జర్మనిలోక పరిస్థితులకృత్రికముగ పరిష్కరించుటకు బంగారము కొట్టు పొందినట్లుటకు ఒక బాటిని సాపేయముకు ఇంపీరియలు కాలిటువారు తీర్మానించిరి. కర్ష్యలో ఈబాటి సాపేయమునని తెలియచున్నది.

అమెరికా నావికదళము

7 స్త్రీ మరులు నాశనమగుట

లండను, సెప్టెంబరు 9:—కాంటు బొప్పీ ఉత్తమున అమెరికా నావికదళము నకు సంబంధించిన 7 స్త్రీ మరులు (డీప్రొయర్లు) నాశనమయి టు జడ్జి వంపునూడవలె భగ్నమైనవిని తండ్రివార్లు వచ్చుచున్నది. 25 మంది నావికులు మరణించిరి. 15 మందికి గాయములు లగిలినవి.

జపానులో అంటువ్యాధులు ప్రబలుట
వాషింగ్టను, సెప్టెంబరు 10:—జపానులో అంటు వ్యాధులు ప్రబలుచున్నవనియు, అమెరికా రెడ్ క్రాసుల నిధినుండి మిలియనుదాలలను మండులు ఆహారక దాతలను

కొరకు జపాను రిలీఫ్ కమిటీవారి కి పంపుటకు ఆ తర్వాత న స ర మునిటోకియో నుండి యునైటెడ్ స్టేట్సు అలబామాదా నాపింగుటను స్టేటు డిపార్టుమెంటువారికి తండ్రివార్త వంపిరి. కయిరోలో మరణదండన విధింపబడినవలెవురు రాబ్బిల్ హులు 10 వ తేదీని ఉదయం ఉరితీయబడిరి.

ఇటీవల ఇటాలియను పాసిఫిక్ పక్షమునకు చేరినవారు కొందరు చంపబడిరి ఈపందర్బులు పారిసు పోలీసువారు కనాల్గివ్వవలెనను చేరిన 21 మంది ఇటాలి నానులను నిర్బంధించిరి.

రాజకీయోద్యోగులు సమ్మెకట్టుట, ప్రభుత్వమువారిపై త్యేకము పురికొల్పట, ద్వేషముపురికొల్పినభయన ప్రచారము సలుపుట మున్నగు ప్రయత్నములు జేయుట నిర్ణయించుచు తగిన కఠిలను మూడ నిర్ణయించుచు పీఠాకోదకు సరియెటకు ఈజెప్టురాఖ అంగీకరించెట్లు తెలియచున్నది.

రిషియాలో ఒకావసగంనూ సమీపమున రైలుబండి కడ చిన కలివారము కట్టాలనుండి తొలగి పోయెననియు 82 మంది ప్రయాణికులు మరణించినందు 150 మందికి గాయములు తగిలిన వనియు తెలియచున్నది.

విరోధాఖండపు రాజకీయ పరిస్థితులు

పూర్వము తగాదాలు

లండను, సెప్టెంబరు 10:—పూర్వము విషయమై ఏర్పడిన తగాదాలు తీవ్రముగ అణిమించు నకభిజను కలుగుచున్నది. పార్టీలవారూ డెల్టా యూగోస్లావియాను చేరవలయునను ఇంటివారి నూదనను వెత్తెను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపలేదు. ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీవరకు యెచ్చె ఇయ్యవలయునని యుగోస్లేయా ప్రభుత్వము వారుకోరిరి. సమాధాన మొకటివచ్చెను. ఈతగాదాను పరిష్కరించుటకు స్వీస్ వారు రాయబాదులగ నియమింపబడిన కని కొండ రూపించుచున్నారు.

విషయముగు రాజకీయపరిస్థితులు

పారిశు, సెప్టెంబరు 10:—పారిశుసంబంధి వార్తాప్రతికలు విరోధాఖండపు రాజకీయపరిస్థితులు విషయముగ పరిణమించుచున్నవి భయపడుచున్నది.

రూపు ఆక్రమణసందర్భమున ప్రాన్సు జర్మని ఇంట్లందు జేయుట కేంద్రీకరింపబడిన కర్ష్య ప్రాన్సుములు ఇంటిగ్రీను తగాదా పూర్వము విషయమై ఇంటిగ్రీనులవలకు ఏర్పడిన తీవ్ర భేదములు విరోధాఖండపు విషయముగు రాజకీయ పరిస్థితులలో ముఖ్యమైనవి. రూపు ఆక్రమణ సందర్భమునను నష్టపరివారముల నమగ్య విషయమును ప్రాన్సు లేవట్టు దలచు నెర తేప్పించి ల్పించుకొనెనను ఇతరసమస్యల సందర్భమున నానాబాతులవారి అధికారము కృతీకరింపబడుటను సహించలేదు. సర్వి యాధిపత్యము ప్రాన్సుకుగలదని సంకల్పించి పూర్వము విషయమై సర్వియ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను తెలిపిరి. సర్వియ ప్రభుత్వమువారు రాజీవదుటకు సంసిద్ధులై యున్నారనియు మార్చపు కట్టుదలతో తేరినయు తెలియచున్నది. అం మాటిను పత్రిక ప్రాయుచున్నది.

బెంగళూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు

కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి రాజ్మొగా రతికమించిరి. బెంగళూరు వివిధమిలటరీ స్టేషనులలో ఉపన్యసింప నూడవని బెంగళూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటీసు యిచ్చినవలె గూడ మైసూరు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి రాజ్మొగారు దాని సతికమించి హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిగూర్చి ఉపన్యసింపదని తెలిపినది. (ఆ. వె)

ఆశ్చర్యము! పరితౌరము!!

మీ భవిష్యత్తు

ను గలించిరి ప్రశ్నలను ప్రాసి కర యలో పెట్టి, అంటించి, నీలుచేసి పంపినవో కరకు విప్లవయే కర్తవై కాచిన సహాయమున మీ ప్రశ్నలకు సరియైన జవాబులు ప్రాసిపంపబడును. మీ కవరుకూడ పరితౌరము. మీకు పంపివేయబడును. ప్రశ్న ప్రాయము కాలమును పంపువారి విలాసమున్న కవరుచేసె ప్రాయములెను. బంగారు మెడల్లును ఆ నేకయోగ్యతాపత్రికలును పొందియున్నాము. 5 ప్రశ్నలకు చార్జీ 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 0-4-0 ఆడెన్:— ప్రొఫెసర్ సేఖర్, మెస్టర్లు, ఏలూరు,

వాతావరణజ్ఞుతి

三 卷

అన్నతాంజనము

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూ శాస్త్రములకు
అమూల్యమైన
మూలకలతోడనను
లోహములతోడను
తయారు చేయబడిన
శరీర విద్యామృతము

ఈ విద్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అత్యంత శక్తి చేపట్టుచును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువును జలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోగొట్టును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనతోగులకు, నరముల యందు జలములేని తోగులకు మిగుల సుత్రిమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అజీర్ణము, మలబద్ధము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును బోగొట్టి, నోటికి మంచుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచుతీర్చి. హిమను కఠినమునకు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును కలుగజేయును. అది విద్యామృతమును కఠినకృత్తిమించి పనిచేయు కారకులకు సర్వకాలములందు చేత నుండదగిన అమృత మనకుట గుఱజేయును లేదు. యిందుది కేవలము అమూల్యములైన పీచులచే తయారుచేయబడిన విద్యామృతము. క్రయము రీతి ప్రకారము బుడ్డి 1-కి రూ. 4-0.

శరీరమునకు తయారుచేయబడిన విద్యామృతము. క్రయము రీతి ప్రకారము బుడ్డి 1-కి రూ. 4-0.

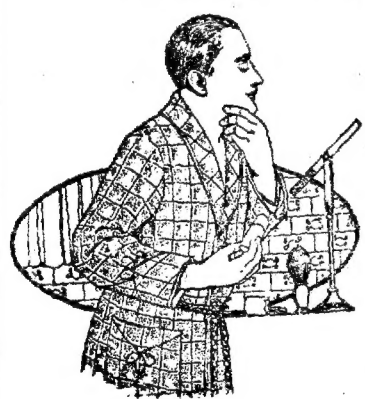
ఆయుర్వేదాశ్రమం,

తంజిలడన్:-పండిట్, మదరాసు. నెం. 41 ఆచారపుకవిధి, మద్రాసు

మా బోషధములు ఈ దిగువ తెలుకబడిన వారివద్ద కూడ దొరకును.

- (1) మెసెన్స్ డార్విన్ అండు కో, రత్న బజారువీధి.
- (2) మిస్టర్ కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, మూర్తీమూర్తి, ఈవినింగుబజారు.
- (3) స్వాస్థ్యసాధన, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.

"ERASMIC" కడుసులభ మార్గము SHAVING STICK.

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ షేవింగ్ కడ్డితో నబ్బును పట్టించి, బాగుగా రుద్ది స్వయముగా డైరము చేసుకొనుటయే మంచిపద్ధతి. డైరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగానుండును, మచ్చలు యుండదు. ఆదినము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును. మతియు నీపు మిక్కిలి అందముగా కూడ అగుపడును. చూపునకు అందముగా అగుపడుటలో ఒక గొప్పకృత్తి యు న్నట్లు మానసిక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది.

- (1) గాన సీపు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుదువు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

మిన్నలు మొదలు వయసైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సిసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సిసాలవరకు రూ 1-4-0

మైసూరు ఎస్. ఎస్. ఆర్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటాచల చింతితులవారిచే తయారు చేయబడిన లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అది కుద స్వదేశములకలచే తయారు చేయబడినది తెలుక మిక్కిలి కంతోపించెదను. వాటిని వాడుటకలన నోటికి నుంచి నువ్వునుచును, విడువని రొమ్ముకడియము, అజీర్తి, ప్లాగ్రోగములు, కడుపుకొప్పి, కంటుబద్ధములు వీటిని తక్షణమే పోగొట్టును తినిని ఆయుర్వేద వైద్యులందరు తప్పక వాడుట మంచిది.

డాక్టరు క్రభాకరు, షెల్లో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎస్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్

వైద్య యు. ఎస్. ఏ. వి. ఎస్, సానిటరీ ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్స్ట్రలర్ కమిషన్, అగియోరింగు, నెం 2 బొంబాయి.

కానకేశరి ఉష్ణము, కిరణముచే గలుగుదగ్గు, కుక్కదగ్గు, గొంతుపుండు, రొమ్ముకడియము మొదలగునవి తప్పక తక్షణమే వుండును.

507 యిక్కడ నన్నటి బజారునందు మీ కస్తూరి మాత్రలను వాడి, అందుకులన కలిగిన గుణములను చూచి మిక్కిలి తృప్తిచెందిరి.

8 బుడ్లను మరల కంటవలెను. ఎమ్. రాజురెడ్డిల బాధ్యుర్రులు గడ్డబాగుసాఫ్టు కర్ములుజిల్లా.

ప్రాంచి:- నెం 331, రేంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు. ప్రాందినుండి, వి. పీలు పంపబడును.

సాశ్వత వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు. (1) 594

ది క్రెస్సెంటు యిన్ను రెన్ను కంపెనీ

లిమిటెడు, బొంబాయి

మిక్కిలి అనుభవశాలునైన స్వదేశ డైరక్టు ర్ల చే పూర్ణముగా పరిపాలించ బడుచున్నది. అగ్ని భయము మరణమువలని భీతిలేకుండ భీమాచేయు దురు. సరసమైన షరతులలో సబు ఏజెన్టులు కావ లెను. వలయువారు యీక్రిందినారికి వ్రాసికోవలెను

చీమకుర్తి కుమారుస్వామిగారు, వి. ఏ.

చీఫ్ ఏజెంట్:-మద్రాసు రాజధాని.

926 మర్చెంటు, గుంటూరు

మీరు 219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు అనందమును కలుగజేయును. మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన వ్రాయడ మైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్ల విషయములకు గాను దయచేసి వ్రాయండి.

విశాఖ:- ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము 28 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువ్వనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, కుష్ఠిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బింపు, కలరా, ప్లేగ విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్రోవపులు, మొదలగు అనేకవిధములకు వ్యాధుల కిది కృపాయుధమువలె పనిచేయును. కలకాలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-వి 200 మాత్రలసీసా 1-కి రూ 0-4-0; డబ్బు సీసాలు రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రూ 0-6-0. వి. పి. ఎం. అండు కో. ఆయుర్వేదమునకు, వెరీశి. కల్లూరుజిల్లా.

బహుమూనము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యవైద్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాయుగడి కేశవశి (8851) 21, బీబీబాజుకోట్ల, మదరాసు.